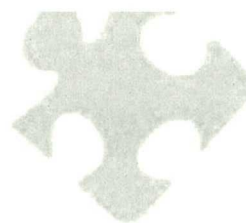

PASWERK

Jaarverslag en jaarrekening 2017

Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland
(Paswerk)

OPGESTELD DOOR:

Paswerk

DATUM

29 maart 2018

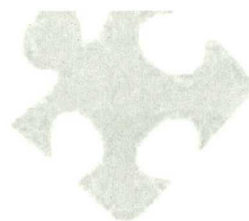
VOOR INFORMATIE:

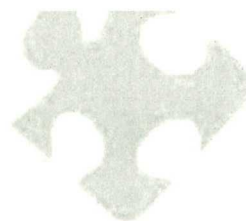
Paswerk

Adres: Spieringweg 835
2142 ED Cruquius
Telefoon: 023 - 54 34 767
Fax: 023 - 54 34 800
E-mail: info@paswerk.nl
Website: www.paswerk.nl

PASWERK

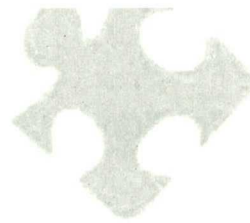

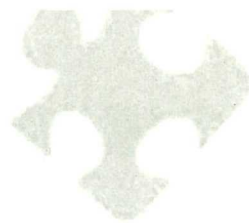
Inhoud

Voorwoord voorzitter Bestuur	2
1 Financieel resultaat positief	3
1.1 Operationeel resultaat boven begroting en hoger dan vorig jaar	3
1.2 Lagere kosten in combinatie met beperkte afname van netto omzet	4
1.3 Hoger positief exploitatieresultaat over 2017	6
1.4 In 2017 vrijwel geen additionele, gemeentelijke bijdrage nodig t.o.v. begroting	6
1.5 Gemeentelijke bijdrage begroot t.o.v. werkelijk	6
2 Toelichting op resultaat en integraal verbeterprogramma	8
2.1 Ontwikkeling naar werkbedrijven binnen Paswerk	8
2.2 Strategisch Plan biedt koers en houvast voor verbetering bedrijfsvoering	11
3 Bedrijfsvoering en Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)	12
3.1 Weerstandsvermogen	12
3.2 Financiering en risicobeheer	14
4 Kerngegevens Paswerk: formatie en financiën	17
4.1 Kerngegevens: formatie en financiën	17
4.2 Juridische structuur en organogram	18
5 Samenstelling bestuur	19
5.1 Bestuur	19
5.2 Directie	19
6 Jaarrekening 2017	20
6.1 Balans per 31 december 2017	20
6.2 Programmarekening over 2017	22
6.3 Kasstroomoverzicht over 2017	23
6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	24
6.5 Toelichting op balans	27
6.6 Toelichting op programmarekening	32
6.7 Overige gegevens	39
6.8 Investerings	40
7 Controleverklaring	41

PASWERK

Voorwoord voorzitter Bestuur

Als voorzitter van het Bestuur van Paswerk ben ik verheugd te kunnen berichten dat Paswerk ook in 2017 een sluitende exploitatie kan presenteren. Het positieve exploitatieresultaat van ruim € 0,2 miljoen is gerealiseerd vanwege de gecontinueerde inzet van Paswerk in de afgelopen jaren op twee punten:

- Het op niveau houden en zelfs licht verhogen van de productiviteit per medewerker.
- Het beheersen van de kosten, zodanig dat met name de ambtelijke personeelskosten mee krimpen met de afnemende Wsw-formatie.

Het exploitatieresultaat van € 0,2 miljoen is na aftrek van een bedrag van € 0,4 miljoen voor het saldo van de incidentele baten en lasten. In dit saldo is het bedrag van de reorganisatievoorziening van € 0,54 miljoen en volledig opgenomen en daarmee geheel uit de eigen exploitatierekening gedekt. Het feitelijk gerealiseerde bedrijfsresultaat van € 0,615 miljoen komt hiermee aanzienlijk hoger uit dan voor 2017 was begroot.

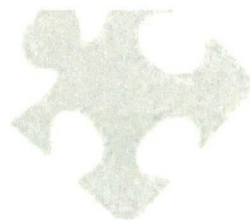
Het operationeel resultaat van Paswerk is door deze inzet verder gestegen naar ruim € 2,1 miljoen in 2017. Paswerk kan daarmee het tekort op de rijkssubsidie voor de uitvoering van de Wsw bijna volledig compenseren, zodat vrijwel geen bijdragen van gemeenten nodig zijn in aanvulling op de door het ministerie van SZW vastgestelde bedragen voor het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein.

Paswerk is er in geslaagd om aan circa 860 mensen met een Wsw-indicatie passend werk te bieden. Passend in die zin dat de werkomstandigheden optimaal zijn afgestemd op de arbeidsbeperkingen én vooral ook –mogelijkheden van de werknemers. De kernopgave voor Paswerk is en blijft het zorgdragen voor een goede werkomgeving van de Wsw-medewerkers, op zodanige wijze dat de jaarlijkse bijdrage van gemeenten zo beperkt mogelijk is.

In de komende jaren zal deze kernopgave naar verwachting een steeds grotere uitdaging worden. Enerzijds omdat door de oplopende gemiddelde leeftijd van de medewerkers de arbeidsproductiviteit uiteindelijk onder druk kan komen te staan. En anderzijds doordat het tekort op de rijkssubsidie voor de uitvoering van de Wsw een oplopend tekort laat zien.

Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Paswerk
namens deze

Drs. F.J. Roduner
Voorzitter

1 Financieel resultaat positief

Het exploitatieresultaat van Paswerk over 2017 is uitgekomen op € 213.000 positief. Dat is € 45.000 meer dan het over 2016 gerealiseerde resultaat van € 168.000.

Het exploitatieresultaat komt tot stand als optelsom van:

- het operationeel resultaat van de verschillende bedrijfsonderdelen
- en het verschil tussen de Wsw-subsidie die van de gemeenten voor de uitvoering van de Wsw wordt ontvangen en de personeelskosten van de Wsw-populatie.

In financieel opzicht richt Paswerk zich primair op het optimaliseren van het operationeel resultaat, omdat het verschil tussen de Wsw-subsidie enerzijds en de Wsw-personeelskosten anderzijds niet of nauwelijks beïnvloedbaar is voor Paswerk. De Wsw-subsidie is uitkomst van politieke besluitvorming op Haags niveau. De Wsw-personeelskosten komen tot stand als gevolg van een landelijke cao voor de sociale werkvoorziening.

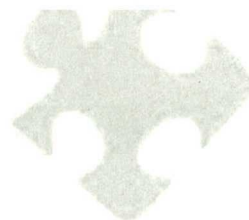
1.1 Operationeel resultaat boven begroting en hoger dan vorig jaar

In 2017 heeft Paswerk een operationeel resultaat gerealiseerd van bijna € 2,2 miljoen. Dat is circa € 0,5 miljoen hoger dan geraamd in de begroting voor 2017. Het is ook hoger dan het operationeel resultaat over 2016, dat uitkwam op circa € 2,0 miljoen:

Paswerk heeft het operationeel resultaat verder kunnen verhogen omdat op twee fronten succes is geboekt:

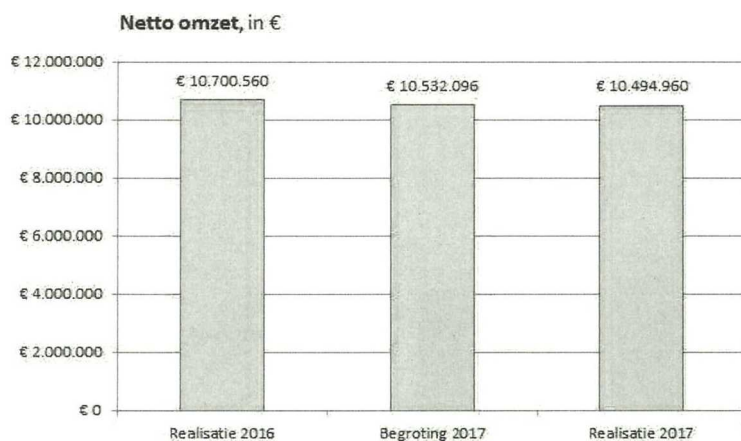
- Paswerk slaagt er in om de productiviteit, in termen van gerealiseerde netto omzet, op een vrijwel zo hoog niveau te houden als in het jaar daarvoor ondanks dat de Wsw-formatie structureel krimpt.
- Daarnaast zijn de (ambtelijke) naar verhouding verder gedaald dan de afname van de Wsw-formatie en de daarmee gemoeide kosten.

Zowel de inzet op kostenbeheersing als de inzet op productiviteitsverhoging worden hierna toegelicht.

1.2 Lagere kosten in combinatie met beperkte afname van netto omzet

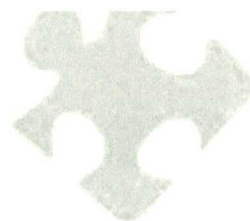
Paswerk heeft in 2017 een netto omzet gerealiseerd van circa € 10,5 miljoen. Dat is vrijwel in lijn met de begroting voor 2017. Het is weliswaar circa € 0,2 miljoen lager dan in 2016, maar daarbij moet worden opgemerkt dat de Wsw-bezetting van Paswerk in 2017 significant lager was dan in 2016:

Omgerekend naar het aantal fte Wsw dat bij Paswerk werkzaam is, is sprake van een toename van de gerealiseerde netto omzet. De gerealiseerde netto omzet per fte Wsw is in 2017 uitgekomen op gemiddeld € 13.890, wat circa € 275 hoger is dan in 2016:

De ontwikkeling van de netto omzet verschilt sterk per bedrijfsonderdeel. Bij de unit Beschut Werk en de unit Grafisch en Diensten was sprake van een stijging van de netto om-

zet; daar staat tegenover dat de netto omzet bij de unit Techniek, de unit Groen en Schoonmaak en de unit Detacheren enigszins afnam.

De doelmatigheid van Paswerk wordt niet alleen positief beïnvloed door de toenemende productiviteit per Wsw-medewerker. Ook de beheersing van de kosten is van groot belang. Paswerk is er in geslaagd in 2017 zowel de ambtelijke personeelskosten als de overige bedrijfskosten aanmerkelijk te laten dalen. De ambtelijke personeelskosten verminderden met circa € 370.000 van bijna € 5,5 miljoen in 2016 naar ruim € 5,1 miljoen in 2017. De overige bedrijfskosten namen af met circa € 140.000 van circa € 3,4 miljoen in 2016 naar minder dan € 3,3 miljoen in 2017:

De verlaging van de ambtelijke personeelskosten hangt direct samen met de verdere reductie van de ambtelijke formatie. De ambtelijke formatie telde in 2017 gemiddeld 63,8 fte. Dat is 4,8 fte minder dan in 2016, toen de ambtelijke formatie gemiddeld 68,6 fte bedroeg. Per saldo komt dit neer op een daling van de ambtelijke personeelskosten met circa 7 procent. Dat is een minder grote afname dan is gerealiseerd in 2016, maar nog altijd duidelijk groter dan de daling van de Wsw-formatie. De Wsw-formatie bedroeg in 2017 gemiddeld 755,6 fte (exclusief 10,4 fte die werkzaam zijn op basis van Begeleid Werken) versus 786,1 fte gemiddeld in 2016 (wederom exclusief de formatie Begeleid Werken; in 2016 9,7 fte).

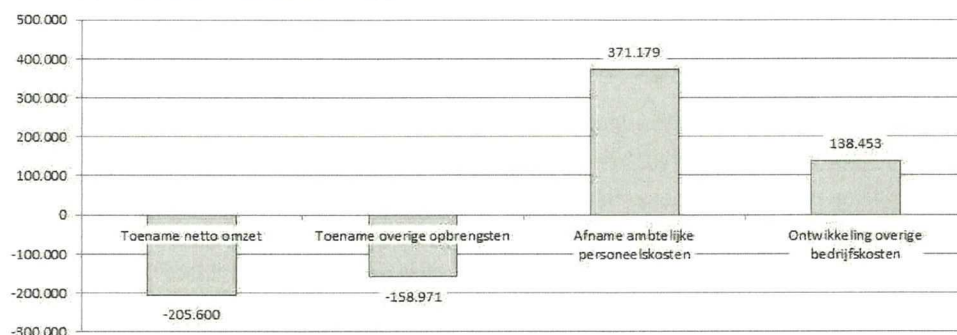
Het operationeel resultaat is, zoals hiervoor aangegeven, gestegen van € 2.010.310 in 2016 naar € 2.155.371 in 2017. Deze toename van circa € 145.000 is met name toe te rekenen aan de afname van de ambtelijke personeelskosten en in mindere mate aan de eveneens afgenomen overige bedrijfskosten.

Het operationeel resultaat wordt negatief beïnvloed door de afnemende netto omzet en de afname van de overige opbrengsten, als gevolg van de afname van het aantal Wsw-medewerkers. Cruciaal is echter dat de netto omzet minder snel afneemt dan de krimp

van de personele bezetting, waardoor de netto omzet per medewerker in 2017 is gestegen:

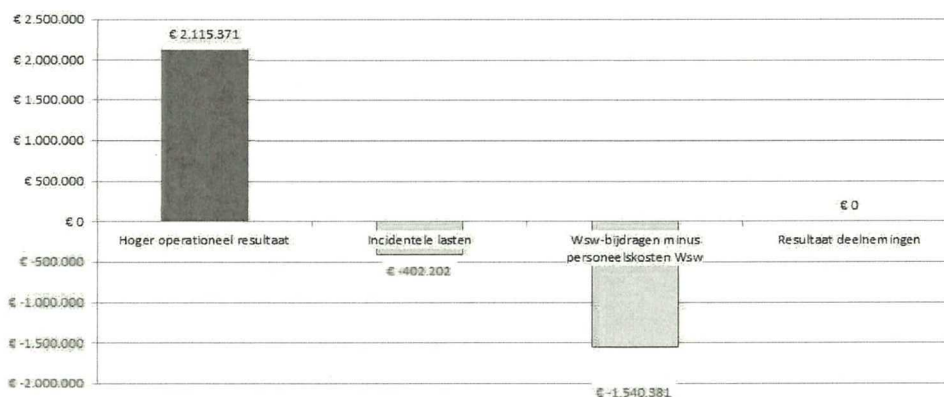
Ontwikkeling operationeel resultaat verklaard:
realisatie 2017 versus realisatie 2016, in €

1.3 Hoger positief exploitatieresultaat over 2017

Paswerk sluit het jaar af met een positief exploitatieresultaat voor bestemming. Het exploitatieresultaat wordt bepaald door het operationeel resultaat en het verschil tussen de Wsw-bijdragen van gemeenten enerzijds en de Wsw-personeelskosten anderzijds. Het saldo van de Wsw-bijdragen van de gemeenten en de Wsw-personeelskosten is weliswaar negatief (de Wsw-bijdragen schieten circa € 1,5 miljoen te kort in 2017 om de personeelskosten van de Wsw-ers te kunnen dekken), maar daar staat een operationeel resultaat tegenover dat dit in 2017 méér dan compenseert:

Toelichting op sluitend exploitatieresultaat:
operationeel resultaat compenseert incidentele lasten plus subsidieresultaat Wsw

1.4 In 2017 vrijwel geen additionele, gemeentelijke bijdrage nodig t.o.v. begroting

Eigen bijdrage niet nodig Op grond van artikel 35 lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland, wordt aan de deelnemende gemeenten een bijdrage gevraagd in

geval het jaar wordt afgesloten met een negatief exploitatiesaldo. Over 2017 is het exploitatiesaldo van Paswerk positief, zodat op de door de gemeenten verstrekte bijdragen geen additionele gemeentelijke bijdragen nodig zijn ten opzichte van de bijdrage die voor 2017 begroot is.

1.5 Gemeentelijke bijdrage begroot t.o.v. werkelijk

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2017 is bij het berekenen van de bijdrage in de uitvoeringskosten per gemeente, geheel conform het besluit van het bestuur, uitgegaan van de op dat moment bekende gegevens. In de onderstaande tabel zijn de definitief door het Ministerie van SZW vastgestelde bedragen voor het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein (IUSD) 2017 opgenomen. Op basis van deze definitief vastgestelde bedragen is een herberekening gemaakt van de uitvoeringskosten. De verschillen per GR gemeente tussen de bedragen zoals die in de begroting 2017 zijn opgenomen en ook door de gemeenten aan Paswerk zijn betaald en de herberekening van de uitvoeringskosten zijn in de kolom verschil weergegeven.

Uitvoeringskosten Wsw begroot in vergelijking tot Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein werkelijk:

	Wsw-deel Integratie uitkering sociaal domein	Tekort	Tekort buitengemeenten verdeeld	Aanvullende bijdrage gemeenten	Bijdrage uitvoerings- kosten werkelijk	Bijdrage uitvoerings- kosten begroting	Vershil
Bloemendaal	785.256	11.583	903	12.486	797.742	641.574	156.168
Haarlem	16.736.000	223.918	19.243	243.160	16.979.160	17.217.956	238.796-
Gemeente Haarlem (buitengemeenten)	-	22.952	-	-	-	-	-
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	148.638	2.193	171	2.363	151.001	101.274	49.727
Heemstede	1.619.065	23.883	1.862	25.744	1.644.809	1.669.497	24.688-
Zandvoort	673.252	9.931	774	10.705	683.957	626.370	57.588
	<u>19.962.211</u>	<u>294.459</u>	<u>22.952</u>	<u>294.459</u>	<u>20.256.670</u>	<u>20.256.670</u>	<u>0-</u>

De werkelijke bedragen van het Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2017

Voor alle deelnemende gemeenten tezamen komt het werkelijk vastgestelde WSW-deel uit de integratie uitkering sociaal domein nagenoeg uit op het bedrag van de uitvoeringskosten. Er resteert nog een tekort van € 294.000. Wanneer het positieve resultaat van € 213.000 over 2017 echter in aanmerking wordt genomen, kan worden gesteld dat er op een haar na geen tekort is gerealiseerd op de uitvoering van de Wsw.

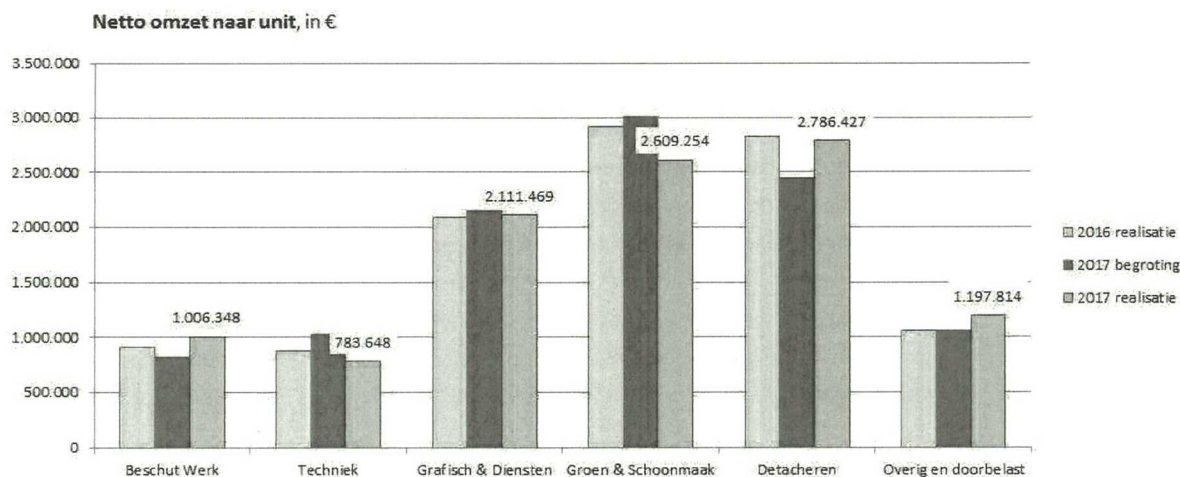
2 Toelichting op resultaat en integraal verbeterprogramma

De hiervoor toegelichte verdere toename van het positieve operationeel resultaat, is de resultante van het realiseren van een zo hoog mogelijke netto omzet en het in lijn brengen van de kostenstructuur met de omvang van de krimpende organisatie. Door tijdig de juiste maatregelen te nemen om de kosten te verlagen, is Paswerk in staat om de kwetsbare balans tussen kosten en opbrengsten te continueren. Dit alles kan echter niet zonder goed functionerende units die steeds weer in staat zijn de nodige opbrengsten te realiseren.

Navolgend wordt deze ontwikkeling van het operationeel resultaat nader toegelicht en verfijnd naar de verschillende units van Paswerk.

2.1 Ontwikkeling naar werkbedrijven binnen Paswerk

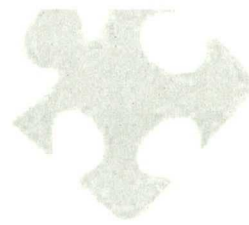
Hogere omzet De totale netto omzet van Paswerk nam in 2017 beperkt af. In 2016 realiseerde Paswerk een netto omzet van € 10,7 miljoen en in 2017 € 10,5 miljoen. De bedrijfssonderdelen die het meest bijdragen aan de netto omzet, zijn de unit Detacheren met circa € 2,8 miljoen netto omzet, en de unit Groen en Schoonmaak met circa € 2,6 miljoen netto omzet.

De netto omzet steeg bij de unit Beschut Werk en in mindere mate bij de unit Grafisch en Diensten. Bij de andere units is sprake van een afname van de netto omzet ten opzichte van 2016.

Beschut Werk De unit Beschut Werk realiseerde in 2017, zoals aangegeven, een toename van de netto omzet. De unit kent drie grote opdrachtgevers en meerdere kleinere, waardoor de unit voor de op beschutte werkplekken aangewezen medewerkers voldoende en voldoende gevarieerd werk kan aanbieden:

- KLM/KCS. De werkzaamheden bieden werk aan circa 50 medewerkers van Paswerk. Het werk bestaat onder meer uit het bestekken inrollen voor businessclass-vluchten

van KLM. Daarnaast worden de 'waste boxen' (prullenbakken van karton) voor in vliegtuigen geprepareerd.

- Newasco. Ook op deze afdeling zijn circa 50 mensen werkzaam. Zij zijn bezig met het vouwen van lijfgoed voor de wasserij, ten behoeve van bejaarden- en verzorgingshuizen. Een andere activiteit betreft het vouwen en stapelen van washandjes..
- De derde grote opdrachtgever is Secrid. Voor het assembleren van de portemonnees van Secrid worden dagelijks 40 medewerkers ingezet. Secrid kiest bewust voor samenwerking met Paswerk en andere sociale ondernemingen.
- Waterconcepts. De kleinste afdeling houdt zich vooral bezig met het etiketteren van waterflesjes. Ook met Waterconcepts onderhoudt Paswerk een intensieve, op wederzijds vertrouwen gebaseerde relatie waarbinnen het voor de medewerkers prettig werken is.

De unit kent vier productieruimten, waarbij elke in elke productieruimte wordt gewerkt voor een klant met wie Paswerk een langdurige en solide relatie heeft opgebouwd. Omdat de werkzaamheden een repeterend karakter hebben, ontstaat voor de medewerkers een passende, stabiele werkomgeving.

De netto omzet bij de unit Beschut Werk nam in 2017 toe van € 917.000 naar ruim € 1,0 miljoen. Een toename van bijna 10 procent.

Detacheren

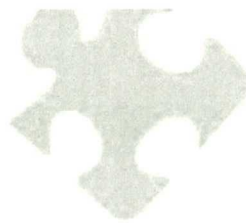
Bij de unit Detacheren is sprake van een lichte daling van de netto omzet, met € 45.000, ten opzichte van de gerealiseerde netto omzet in 2016. De daling is uiteraard het gevolg van het krimpende personeelsbestand dat ook het bedrijfsonderdeel Detacheren niet ongemoeid laat. Doordat de netto omzet per Wsw-medewerker in 2017 significant is toegenomen, is de afname van de netto omzet in verhouding tot de afname van het personeelsbestand beperkt gebleven. De netto omzet van de unit Detacheren is in 2017 uitgekomen boven die van de unit Groen & Schoonmaak. Begin 2017 was circa 56 procent van de Wsw-medewerkers bij de unit Detacheren werkzaam op basis van individuele detachering.

Verdere groei van de unit Detacheren zal Paswerk faciliteren door medewerkers van andere units mensen te stimuleren naar de unit Detacheren en deze mensen daarbij ook goed te begeleiden. Deze doorstroom vergt vaak veel begeleiding en coaching. Hier staat tegenover dat de medewerkers bij detachering hun mogelijkheden beter kunnen benutten en dat de bijdrage per medewerker aan omzet en resultaat ook hoger ligt.

Techniek

De netto omzet van de unit Techniek nam met circa € 0,1 miljoen af naar € 783.000. Het doel voor deze unit was in 2017 om de omzet gelijk te houden en daarmee, bij een krimpende SW-formatie, de netto toegevoegde waarde (NTW) per medewerker te verhogen. Deze doelstelling is niet volledig gerealiseerd.

Tot Techniek behoren de afdelingen Metaal, Wielwerk/Fietsmontage en Assemblage:

- De afdeling Metaal is samen met de scheepswerf De Chinook (onderdeel van Perspectief) gevestigd op een locatie in IJmuiden. Mede hierdoor richt de afdeling Metaal zich ook op leerwerktrajecten. Het was de bedoeling dat er naast de 13 productiemedewerkers ook 10 jongeren een opleiding voor certificaten volgen. De instroom blijft echter achter bij de verwachtingen, hoewel het concept goed 'staat'.
- De afdeling Assemblage richt zich op de assemblage van eenvoudige technische onderdelen en elektrotechnische assemblage. Belangrijke klanten zijn Plugwise en Meyn.
- Bij Wielwerk/Fietsmontage wordt gewerkt op basis van een contract met de regio gemeenten. Het betreft onderhoud van en reparaties aan Wmo-middelen, zoals bijvoorbeeld scootmobielen. De afdeling fietsmontage richt zich op het opknappen van fietsen uit het depot van de gemeente en voor derden, waarbij opgeknapte fietsen onder andere afgezet worden via kringloopbedrijf Snuffelmug.

Grafisch

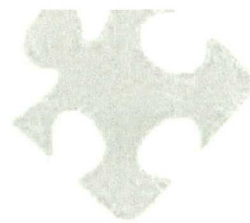
De grafische afdeling doet print en drukwerk voor diverse partijen, ook in combinatie met het verzorgen van mailings. De twee belangrijkste doelstellingen voor 2017 waren het verhuizen van de Repro-afdeling van de gemeente Haarlem zodat deze op 1 januari 2018 op de locatie Cruquius kon starten met een digitaal loket. Op verzoek van de gemeente is deze overgang voorlopig 'on hold' gezet. Een tweede doelstelling betrof het aanpassen van de werksoorten op (toekomstige) kennis en kunde bij productie. Door de trendmatige uitstroom als gevolg van de sluiting van de toegang tot de Wsw gaat er kennis en kunde verloren.

Het bedrijfsonderdeel Grafisch heeft al enige jaren last van de moeilijke marktomstandigheden vanwege de steeds verdergaande digitalisering en hevige concurrentie. De netto omzet bleef in 2017 achter bij de verwachtingen. Het is daarom wenselijk te kijken welke activiteiten Paswerk kan voortzetten en welke niet. De achterblijvende omzet bij het onderdeel Grafisch werd echter meer dan gecompenseerd door een veel hoger dan begrote omzet bij het onderdeel Post. Post profiteert juist van de gunstige marktomstandigheden en is in staat om zowel de volumes als de marges verder op te schroeven.

Groen & Schoonmaak

De omzet van Groen en Schoonmaak is in 2017 gedaald van circa € 2,9 miljoen naar circa € 2,6 miljoen. Daarbij speelt ook de krimpende formatie een rol. De gestelde productie-doelen zijn ondanks de daling van de netto omzet redelijk gerealiseerd, waarbij wel meer gebruik is gemaakt van inhuur en uitbesteding. Belangrijke opdrachtgevers zijn de aangesloten gemeenten, Recreatie Noord-Holland, het Spaarne Gasthuis, Sein en ook Paswerk zelf.

Een belangrijke uitdaging voor Paswerk betreft de uitstroom van ervaren SW-medewerkers die als meewerkend voorman een belangrijk deel van de dagelijkse aansturing voor hun rekening nemen. Deze uitstroom wordt idealiter gecompenseerd door jongere SW-medewerkers klaar te stomen voor deze functies. Het kan echter in bepaalde gevallen onvermijdelijk zijn om de opgevallende plek in te vullen met reguliere, ambtelijke medewer-

kers. Dit veroorzaakt een kostenstijging waardoor de marge op deze activiteiten kan worden aangetast.

2.2 Strategisch Plan biedt koers en houvast voor verbetering bedrijfsvoering

Het ondernemingsbeleid van Paswerk richt zich, zoals hiervoor toegelicht, op twee kern-doelen, namelijk het op niveau houden en waar mogelijk verhogen van de omzet per me-dewerker en op het optimaal beheersen van de kosten, waarbij er vooral aandacht is voor de ontwikkeling van de ambtelijke personeelskosten zodanig dat deze in lijn blijven met de afnemende Wsw-formatie.

Deze twee doelen, gericht op respectievelijk het verdienvermogen (omzet en productiviteit) en kosten, vormen de basis voor het integrale verbeterprogramma 'Roadmap 2018', waarbij de doelen elk zijn uitgewerkt in drie 'sporen'. De eerste drie sporen zijn gericht op het verdienvermogen en de tweede drie sporen op de kosten:

1. Spoor 1: stimuleren van de beweging 'van binnen naar buiten'.
2. Spoor 2: optimaliseren van werksoorten, aanpassen van de portfolio bedrijfsactivitei-ten.
3. Spoor 3: acquisitie van werk.
en drie andere sporen op beheersing van de kosten.
4. Spoor 4: beheersing van de kosten van begeleiding en staf.
5. Spoor 5: beheersing van de kosten van infrastructuur (onder andere huisvesting).
6. Spoor 6: beheersing van de loonkosten van SW-medewerkers en in lijn brengen met productiviteit.

Wat betreft de drie sporen die richten op optimalisering van het verdienvermogen, is er met name continue aandacht voor een efficiënte organisatie van voldoende werksoorten en op het acquireren van voldoende en voldoende passend werk. Paswerk blijft zich ook inspannen om mensen 'van binnen naar buiten' te laten doorstromen. Omdat het aandeel mensen dat beschut binnen werkzaam is, al relatief laag is, zijn de mogelijkheden voor op-timalisering op dat vlak inmiddels beperkt.

Aan de kostenzijde heeft de nadruk in 2017 gelegen op het beheersen van de kosten van de ambtelijke begeleiding en staf. De ambtelijke formatie is verder afgenomen, zodanig dat het niveau van ambtelijke begeleiding in lijn blijft met de afnemende Wsw-formatie. De ambtelijke personeelskosten zijn in 2017 afgenomen met bijna € 0,4 miljoen (van € bijna 5,5 miljoen naar ruim € 5,1 miljoen). Daarnaast heeft Paswerk ook in 2017 met een kri-tisch oog gekeken naar allerlei overige bedrijfskosten, met als resultaat dat ook deze kos-ten evenals de ambtelijke personeelskosten in 2017 zijn afgenomen.

3 Bedrijfsvoering en Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

3.1 Weerstandsvermogen

Opvangen-
tegenvallers Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de mogelijkheid om (financiële) tegenvallers op te vangen. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen spelen in essentie twee begrippen een belangrijke rol:

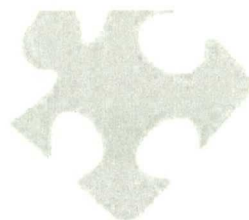
- De weerstandscapaciteit.
- De mogelijke risico's.

De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Een van de mogelijkheden die Paswerk heeft om niet begrote kosten te dekken is het doorvoeren van bezuinigingen binnen de begroting zelf. Omdat echter een groot deel van de kosten bestaan uit niet of nauwelijks beïnvloedbare kosten is deze mogelijkheid beperkt. Een andere mogelijkheid is dat de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten, ieder voor hun aandeel, bijdragen in het negatieve exploitatiesaldo van enig jaar. Immers de GR gemeenten zijn hier aan gehouden conform artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen is het van belang om de risico's te benoemen, die (in het geval zich een dergelijke, in de begroting onvoorziene positieve dan wel negatieve, gebeurtenis voordoet) van materiële invloed zijn op de begroting. Een belangrijke gebeurtenis die in dit verband kan worden genoemd is de mogelijke afname van de (regionale) economische groei. Van een dergelijke situatie kan Paswerk nadelige effecten ondervinden, met name bij het uitplaatsen van deelnemers bij werkgevers als ook bij de ontwikkeling van de omzet en de druk op de verkoopprijzen.

Een indicator van het weerstandsvermogen is de solvabiliteit. De solvabiliteit is per ultimo 2017 verbeterd ten opzichte van het voorafgaande jaar, van 48,9 procent naar 57,4 procent. Dit heeft vooral te maken met een verbeterde balansverhouding door afschrijvingen op materiële vaste activa en een positief exploitatieresultaat over 2017. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten als gevolg van een krimpende organisatie te kunnen opvangen.

De verwachtingen voor de toekomst zijn wisselend en tamelijk ongewis. De precieze financiële effecten zijn dan ook moeilijk te voorspellen. Paswerk zal echter zover als mogelijk rekening houden met de gevolgen hiervan. Er wordt veel extra inspanning geleverd om de nodige omzet te realiseren en alle uitgaven worden kritisch beoordeeld op de noodzaak ervan. In het verslagjaar hebben zich geen risico's voorgedaan waarvan de financiële invloed van materieel belang was op de begroting.

Kengetallen Onderstaand zijn enkele kengetallen opgenomen die een indicatie geven van het weerstandsvermogen van Paswerk:

Weerstandsvermogen van Paswerk	2017	2016	2015
	werkelijk	werkelijk	werkelijk
Netto schuldquote	€ 1.243.659	€ 2.733.658	€ 3.383.000
Solvabiliteit	57,4%	48,9%	44,2%
Structurele exploitatieruimte	nihil	nihil	nihil
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Grondexploitaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

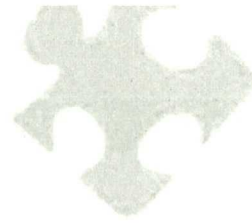
Ter toelichting:

- De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
- De solvabiliteit geeft een indicatie van de mate waarin Paswerk in staat is om aan haar verplichtingen op de langere termijn te voldoen. Het bestuur van Paswerk heeft besloten dat de solvabiliteit niet onder de 30 procent mag komen. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten als gevolg van een krimpende organisatie te kunnen opvangen.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte Paswerk heeft om de eigen lasten te betalen.

Onderhoud-
kapitaal-
goederen

Het beleid van Paswerk is er op gericht dat er uitsluitend wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen die ten dienste staan van de bedrijfsvoering en bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Het merendeel van de kapitaalgoederen bestaat uit gronden, gebouwen, machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen. Het beleid ten aanzien van aanschaf en onderhoud kan als volgt worden samengevat:

- Aanschaf: Kapitaalgoederen zoals machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen worden vervangen indien de economische dan wel de technische levensduur is verstreken en de continuïteit van de bedrijfsvoering dit vereist. Nieuwe investeringen worden slechts gedaan als aan de daarvoor opgestelde criteria wordt voldaan. Kapitaalgoederen waarvan het niet langer is gerechtvaardigd dat zij worden aangehouden worden afgestoten.
- Onderhoud: Het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen is geënt op instandhouding en waarborging van de inzetbaarheid tegen de laagste 'total cost of ownership'. Om goed inzicht te krijgen van het noodzakelijke onderhoud van gebouwen wordt het meerjaren onderhoudsplan periodiek geactualiseerd. De kosten van incidenteel en planmatig onderhoud worden gedekt uit de lopende exploitatierekening.

3.2 Financiering en risicobeheer

- Treasurybeleid Het treasurybeleid van Paswerk is vastgelegd in het treasurystatuut. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die vanuit de Wet fido aan decentrale overheden worden gesteld.
- Paswerk Paswerk onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen en wenst haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparante en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.
- **Risicobeheer:** In dit verslagjaar heeft Paswerk geen leningen of garanties bij derden uitgezet. Paswerk onderhield ten behoeve van de verrekening van de onderlinge vorderingen en schulden een rekening-courantverhouding met Werkpas Holding BV. De hiervoor vastgestelde kredietruimte werd in het begrotingsjaar niet overschreden. Paswerk maakt geen gebruik van derivaten en er is geen sprake van exposures in vreemde valuta. De toetsing aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zoals deze door de Wet fido worden voorgeschreven en in onderstaande tabellen zijn uitgewerkt leert dat deze niet worden overschreden.
Als gevolg van verbeterd betalingsgedrag van debiteuren is het aantal dagen dat vorderingen op debiteuren openstaan afgenomen. Het betalingsrisico op uitstaande vorderingen van debiteuren is daardoor eveneens afgenomen. Het betalingsrisico op debiteuren wordt verminderd doordat een substantieel deel van de vorderingen uitstaat bij overheids- (gerelateerde) instellingen welke per definitie een lager betalingsrisico kennen.
De liquiditeitspositie is verder verbeterd naar een meer solide verhouding met een current ratio van 1,77 per ultimo 2017. Door middel van een adequate liquiditeitsplanning en -bewaking wordt getracht de liquiditeitsrisico's te beheersen.
 - **Financiering:** Paswerk beschikt over een rekening-courantkrediet van € 5 mln bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De toetsing aan de kasgeldlimiet moet plaatsvinden per eerste datum van ieder kwartaal.

Toetsing aan de kasgeldlimiet:

Toegestane kasgeldlimiet:

	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Omvang van de begroting per 1 januari (grondslag)	30.868.767	30.868.767	30.868.767	30.868.767
In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	2.531.239	2.531.239	2.531.239	2.531.239

Netto vlottende schuld:

Vlottende korte schuld:

Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	-	-	-	-
Schuld in rekening-courant	1.529.257	1.928.813	1.153.504	394.893
Totaal vlottende schuld	1.529.257	1.928.813	1.153.504	394.893

Vlottende middelen:

Contante gelden in kas	3.785	9.100	6.734	5.932
Tegoeden in rekening-courant	48.311	37.091	19.455	51.454
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	14.595	14.595	14.595	14.595
Totaal vlottende middelen	66.692	60.786	40.784	71.981

Toets kasgeldlimiet:

Toegestane kasgeldlimiet	2.531.239	2.531.239	2.531.239	2.531.239
Netto vlottende schuld	1.462.566	1.868.027	1.112.720	322.912
Ruimte	1.068.673	663.212	1.418.519	2.208.327

Toetsing aan de renterisiconorm:

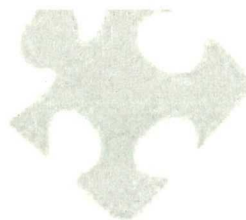
	2017	2016	2015	2014
<u>Renterisico op langlopende schulden:</u>				
Renteherziening op langlopende schulden o/g	-	-	-	-
Renteherziening op langlopende schulden u/g	-	-	-	-
Netto renteherziening op langlopende schulden	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken langlopende schulden o/g	-	-	-	-
Nieuw verstrekte langlopende leningen u/g	-	-	600	150
Netto nieuw aangetrokken langlopende schulden	-	-	600	150
Betaalde aflossingen	175.000	175.000	193.899	581.386
Herfinanciering	-	-	600	150
Renterisico op de langlopende schulden	-	-	600	150

Renterisiconorm:

Stand van de vaste schuld op 1 januari	1.177.014	1.352.014	1.545.313	2.126.549
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	235.403	270.403	309.063	425.310

Toetsing renterisiconorm:

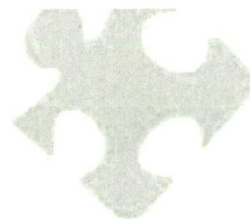
Renterisiconorm (minimum)	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Renterisico op de langlopende schulden	-	-	600	150
Ruimte	2.500.000	2.500.000	2.499.400	2.499.850

4 Kerngegevens Paswerk: formatie en financiën

4.1 Kerngegevens: formatie en financiën

(bedragen in Euro)	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Wsw:			
Wsw w erknemers (personen)	858	878	871
Wsw w erknemers (fte)	755,6	772,9	786,1
Wsw w erknemers begeleid werken (fte)	10,4	7,8	9,7
Taakstelling Wsw (SEs)		796,7	810,5
Gemiddeld gerealiseerd Wsw (SEs)	780,8		820,0
Ambtelijke werknemers:			
Ambtelijke w erknemers (fte)	63,8	66,9	68,6
Financiële ratio's (per fte Wsw):			
Netto omzet	13.890	13.627	13.613
Personeelskosten Wsw	28.571	28.161	29.684
Resultaat:			
Netto omzet	10.494.960	10.532.096	10.700.560
Exploitatieresultaat	212.788	nihil	156.563
Gemeentelijke bijdrage	20.345.058	20.336.671	21.785.939
Cash flow	1.107.341		1.037.582
Vermogen:			
Balanstotaal	11.489.514		13.040.088
Eigen vermogen	6.589.242		6.376.454
Langlopende schulden	1.583.250		1.758.250
Activa:			
Materiële vaste activa	8.889.402		9.604.183
Investerings	292.621	300.000	428.897
Afschrijvingen	894.553	873.257	881.019
Overige financiële ratio's:			
Solvabiliteit	57,4%		48,9%
Current ratio	1,8		1,1

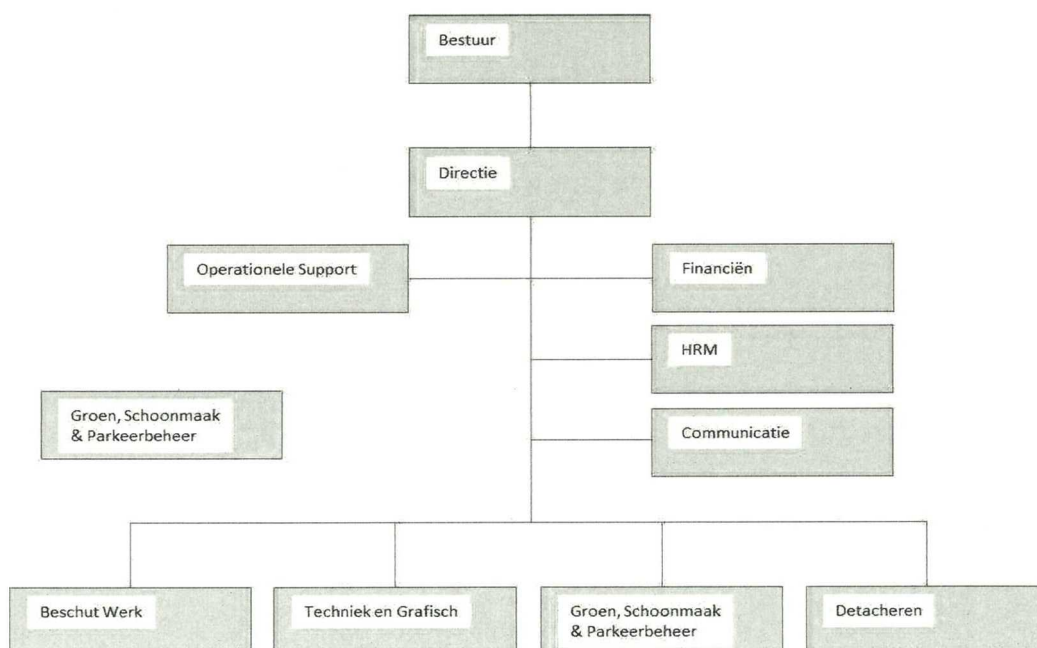

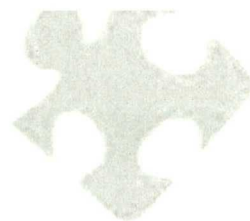
4.2 Juridische structuur en organogram

Verbonden partijen Een verbonden partij is een privaot- dan wel een publiekrechtelijke organisatie waarin een bestuurlijk én een financieel belang wordt gehouden. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland (Paswerk) is juridisch georganiseerd als gemeenschappelijke regeling en als verbonden partij gelieerd met de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Dit zijn de gemeente Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort.

Organogram De organisatiestructuur van Paswerk is in 2015 ingrijpend gewijzigd. Dit proces heeft zich langs twee wegen voltrokken. Enerzijds door middel van een herstructurering waarbij alle niet aan de uitvoering van de WSW gerelateerde taken waaronder re-integratie, dagbesteding en jeugdzorg ondergebracht zijn in Werkpas holding BV en anderzijds is een herinrichting doorgevoerd waarbij de nieuwe organisatie is ingericht als unitstructuur. De units zijn georganiseerd op basis van marktorientatie en dragen afzonderlijke resultaatverantwoordelijkheid. De vier units worden ondersteund door een centrale afdeling 'operational services' en niet langer door decentrale bedrijfsbureaus. Hiermee is de voormalig divisie-structuur verlaten en gekozen voor een platter organisatiemodel.

Het organisatiemodel van Paswerk kan als volgt worden gevisualiseerd:

5 Samenstelling bestuur

5.1 Bestuur

Gemeente Haarlem	Dhr. F.J. Roduner, <u>voorzitter</u> (vanaf 21 december 2017) Mw. J. Langenacker, <u>voorzitter</u> (tot 21 december 2017)
Gemeente Bloemendaal	Dhr. R.W. Kruijswijk
Gemeente Heemstede	Mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers, <u>secretaris</u>
Gemeente Zandvoort	Dhr. G. Kuipers
Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Dhr. R. van Haeften

5.2 Directie

Directie	De heer C. Boon, <u>algemeen directeur</u>
----------	--

6 Jaarrekening 2017

6.1 Balans per 31 december 2017

(bedragen in Euro)	31 december 2017	31 december 2016
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	8.889.402	9.604.183
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	1	1
Totaal vaste activa	8.889.403	9.604.184
<u>Viottende activa</u>		
Vorraden		
Overige grond- en hulpstoffen	54.907	53.539
Gereed product en handelsgoederen	107.123	100.992
	162.030	154.531
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	423.317	651.729
Overige vorderingen	1.783.781	2.476.439
Overige uitzettingen	14.595	14.595
	2.221.692	3.142.762
Liquide middelen		
Kassaldi	6.261	3.785
Banksaldi	84.929	48.311
	91.190	52.097
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	125.198	86.514
Totaal viottende activa	2.600.111	3.435.904
TOTAAL ACTIVA	11.489.514	13.040.088

PASWERK

(bedragen in Euro)

31 december 2017

31 december 2016

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve	6.376.454	6.219.891
Resultaat voor bestemming	212.788	156.563
Totaal eigen vermogen	6.589.242	6.376.454

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

1.056.502	648.604
-----------	---------

Vaste schulden met een rent typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.575.000	1.750.000
Ontvangen waarborgsommen	8.250	8.250
Totaal vaste schulden	1.583.250	1.758.250

Viottende passiva

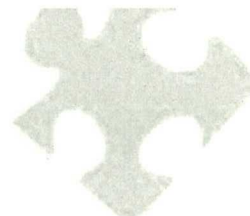
Netto viottende schulden met een rent typische looptijd korter dan één jaar

Banksaldi	188.548	1.529.257
Overige schulden	1.280.481	1.672.696
Totaal viottende passiva	1.469.029	3.201.953

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	613.729	1.054.200
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	177.761	627
Totaal overlopende passiva	791.490	1.054.827

TOTAAL PASSIVA	11.489.514	13.040.088
-----------------------	-------------------	-------------------

6.2 Programmarekening over 2017

PROGRAMMAREKENING

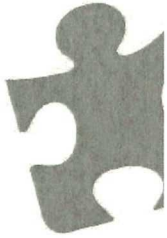
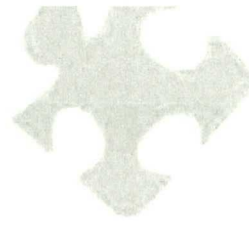
(bedragen in Euro)

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Netto omzet	10.494.960	10.532.096	10.700.560
Overige opbrengsten			
Diverse bijdragen en baten	48.393	-	207.364
Totaal overige opbrengsten	48.393	-	207.364
Totaal opbrengsten	10.543.353	10.532.096	10.907.924
Bijdragen Wsw gemeenten	20.345.058	20.336.671	21.785.939
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	17.022.119	17.410.235	17.832.731
Lage inkomens voordeel	-499.345	-851.780	-
Sociale lasten en pensioenpremies	4.454.587	4.491.841	4.607.560
Uitkeringen	-18.503	-22.955	-35.313
Vervoerskosten	583.652	597.593	611.043
Overige kosten	271.360	313.719	267.104
Werkgeverssubsidies begeleid werken	71.569	46.580	340.032
Totaal personeelskosten Wsw	21.885.439	21.985.233	23.623.157
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Bruto lonen	1.392.992	1.462.128	1.467.419
Sociale lasten en pensioenpremies	408.694	389.007	394.561
Uitkeringen	-5.631	-	13.493
Vervoerskosten	53.411	45.686	58.105
Doorbelaste loonkosten derden	3.162.156	3.276.606	3.384.441
Aanwending voorziening personeel	-71.753	-	-44.391
Overige kosten	178.776	186.060	216.195
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	5.118.645	5.359.487	5.489.824
Overige kosten			
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	894.553	873.257	881.019
Rente	69.149	112.000	78.064
Huur	274.906	371.510	331.663
Onderhoudskosten	753.465	814.680	791.170
Energieverbruik	403.827	517.000	437.205
Belastingen en verzekeringen	254.170	247.500	251.953
Algemene kosten	568.078	579.100	619.224
Diverse kosten	51.189	9.000	17.490
Totaal overige kosten	3.269.337	3.524.047	3.407.790
Bedrijfsresultaat	614.990	-	173.093
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-402.202	-	-5.094
Exploitatieresultaat	212.788	-	168.000
Resultaat deelnemingen	-	-	-11.437
Resultaat voor bestemming	212.788	-	156.563
Mutaties Reserves	-	-	-
Resultaat na bestemming	212.788	-	156.563

6.3 Kasstroomoverzicht over 2017

(bedragen in Euro)	2017	2016
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat	144.806	156.563
Afschrijvingen (netto)	894.553	881.019
Cash flow	1.039.359	1.037.582
Mutatie voorraden	-7.499	965
Mutatie vorderingen	882.385	459.904
Mutatie leverancierskrediet	-24.746	-215.369
Mutatie bankkrediet	-1.340.709	-799.963
Mutatie overige kortlopende schulden	-630.806	53.253
Mutatie werkkapitaal	-1.121.374	-501.210
Mutatie voorzieningen	475.880	-49.379
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	393.865	486.993
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	-186.784	-456.880
Desinvesteringen in materiële vaste activa	7.013	117.403
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-179.772	-339.476
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Aflossingen langlopende schulden	-175.000	-175.000
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-175.000	-175.000
Toename (+) afname (-) geldmiddelen	39.093	-27.484

6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (na besluit wijziging van 10 juli 2007) niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het eind van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa: materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

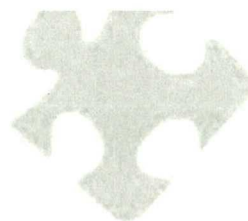
Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven volgens de lineaire methode en vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De onderstaande afschrijvingstermijnen worden toegepast:

- Grond, geen afschrijving.
- Voorzieningen terreinen, 5 tot 20 jaar.
- Bedrijfsgebouwen, 3 tot 40 jaar.
- Vervoermiddelen, 2 tot 12 jaar.
- Machines, apparaten en installaties, 2 tot 30 jaar.
- Overige materiële vaste activa, 2 tot 20 jaar.

Vaste activa: financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering van de financiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Flottende activa: voorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen standaard verrekenprijzen en feitelijke inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Het gereed product wordt gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs. De fabricagekostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en overige kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Flottende activa: uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid van uitzettingen (met name vorderingen) is een voorziening getroffen. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Flottende activa: liquide middelen

De liquide middelen worden tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi, evenals gelden onderweg.

Passiva: eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en het nog te bestemmen resultaat. Het kapitaal is opgenomen tegen de nominale waarde. De algemene reserve dient als buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Een negatief resultaat in enig jaar wordt conform artikel 35 lid 4 verdeeld over en bijgedragen door de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

Passiva: voorzieningen

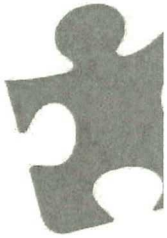
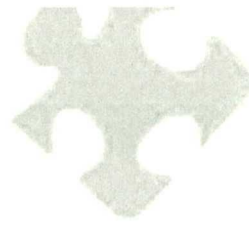
Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva: vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Programmarekening

Algemeen

De programmarekening van Paswerk is meer gedetailleerd dan het BBV voorschrijft. Paswerk heeft hier bewust voor gekozen. De programmarekening komt tegemoet aan de sturingsinstrumenten van het bestuur en de verantwoordingsbehoeften van de gemeenten.

Netto omzet

De netto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting, verminderd met de kosten van de omzet en kortingen.

Bijdrage gemeenten

De bijdrage gemeenten betreft de in de begroting vastgestelde en door de gemeenten verstrekte subsidie ten behoeve van de uitvoering van de Wsw.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Personeelskosten WSW en ambtelijke werknemers: lonen en salarissen

Hieronder worden de loon- en salariskosten van de werknemers verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen en salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantierechten.

Personeelskosten WSW en ambtelijke werknemers: sociale lasten

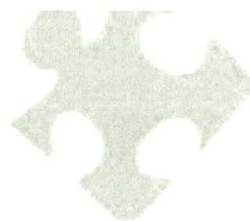
De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Overige kosten

De overige kosten worden berekend op basis van historische kosten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

6.5 Toelichting op balans

Activa:

Materiële vaste activa:

	Gronden en terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Vervoer- middelen	Machines, apparaten & installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal 2017
Boekwaarde per 1 januari	1.336.684	6.873.885	541.336	689.303	48.145	9.489.353
Bij: investeringen	-	-	203.391	56.934	32.296	292.621
	1.336.684	6.873.885	744.727	746.237	80.441	9.781.975
Af: desinvesteringen	-	1.432	1.062	2.345	2.173	7.013
Af: afschrijvingen	18.408	490.095	168.116	184.759	33.175	894.553
Boekwaarde per 31 december	<u>1.318.276</u>	<u>6.382.358</u>	<u>575.549</u>	<u>559.132</u>	<u>45.093</u>	<u>8.880.409</u>
Verkrijgingsprijs	1.663.802	15.371.726	1.964.204	3.937.699	931.252	23.868.684
Af: cumulatieve afschrijvingen	345.526	8.989.368	1.388.655	3.378.567	886.159	14.988.275
Boekwaarde per 31 december	<u>1.318.276</u>	<u>6.382.358</u>	<u>575.549</u>	<u>559.132</u>	<u>45.093</u>	<u>8.880.409</u>
				<u>31-dec-2017</u>		<u>31-dec-2016</u>
Nog niet geactiveerde materiële vaste activa				<u>8.993</u>		<u>114.830</u>

De materiële vaste activa bestaan uitsluitend uit activa met een economisch nut. Op de aanschafwaarde van de grond wordt niet afgeschreven, op de daarop aangebrachte voorzieningen wel.

Financiële vaste activa:

	<u>31-dec-2017</u>	<u>31-dec-2016</u>
Certificaten van aandelen Personeel WZK B.V.	1	1
Totaal financiële vaste activa	<u>1</u>	<u>1</u>

Voorraden:

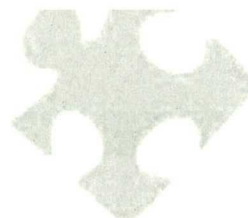
	<u>31-dec-2017</u>	<u>31-dec-2016</u>
Grond- en hulpstoffen	54.907	53.539
Gereed product en handelsgoederen	107.123	100.992
Totaal voorraden	<u>162.030</u>	<u>154.531</u>

De hoogte van de voorraad ligt per ultimo 2017 nagenoeg op hetzelfde niveau als dat van eind 2016. Dit is in lijn met de omvang van de bedrijfsactiviteiten. In dit boekjaar is voor € 162.203 (2016: € 41.219) op de voorraad afgewaardeerd wegens incourant.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar:

Vorderingen op openbare lichamen:

	<u>31-dec-2017</u>	<u>31-dec-2016</u>
Handelsdebiteuren	422.750	665.637
Overige vorderingen	784	-
Totaal vorderingen op openbare lichamen	<u>423.535</u>	<u>665.637</u>
Af: voorziening dubieuze vorderingen op openbare lichamen	218	13.909
Totaal vorderingen op openbare lichamen	<u>423.317</u>	<u>651.729</u>

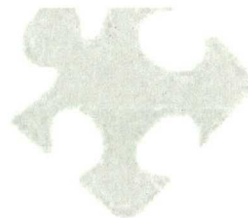
Toelichting op de balans (vervolg)	31-dec-2017	31-dec-2016
Overige vorderingen:		
Debiteuren tot één maand oud	1.017.034	1.122.744
Debiteuren ouder dan één en minder dan twee maanden oud	195.640	214.558
Debiteuren ouder dan twee en minder dan drie maanden oud	28.421	54.495
Debiteuren ouder dan drie maanden	139.678	138.073
Totaal debiteuren	1.380.773	1.529.871
Af: voorziening dubieuze debiteuren	120.329	49.595
Totaal debiteuren -/- voorziening dubieuze debiteuren	1.260.444	1.480.275
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen:		
Rekening-courant Werkpas Holding B.V.	464.978	533.865
Voorschotten en leningen aan personeel	54.687	43.976
Diversen	3.673	418.322
Totaal overige vorderingen	1.783.781	2.476.439
Overige uitzettingen:		
Waarborgsommen	14.595	14.595
Totaal overige uitzettingen	14.595	14.595
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.221.692	3.142.762

Het totaalbedrag van de vorderingen op debiteuren bedroeg per ultimo 14,8 % (2016: 17,7 %) van de bruto omzet. Hiermee staat een vorderingen gemiddeld 54 dagen (2016: 64) uit. Van dit totaalbedrag stond per 8 februari 2018 van het saldo per 31 december 2017 nog een bedrag van € 514.205 open. Over het saldo in rekening-courant werd in 2017 0,366% (2016: 0,389%) rente berekend.

Liquide middelen:	31-dec-2017	31-dec-2016
Kasgeld en geldswaarden	6.261	3.785
Rekening-courant ING Bank N.V.	55.190	31.050
G-rekening ING Bank N.V.	29.739	17.261
Totaal liquide middelen	91.190	52.097

Ten aanzien van de liquide middelen gelden, met uitzondering van de G-rekening, geen opnamebeperkingen en er worden geen valutarisico's gelopen.

Overlopende activa:	31-dec-2017	31-dec-2016
Nog te ontvangen bedragen		
Voorschotten aan personeel	-	-
Nog te ontvangen zorgverzekeringspremie (Zilveren Kruis)	1.266	467
Nog te ontvangen premie pensioenfonds WIW werknemers	-	-
	1.266	467
Vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren	123.932	86.047
Totaal overlopende activa	125.198	86.514

Passiva:

Eigen vermogen:

	<u>31-dec-2017</u>	<u>31-dec-2016</u>
<u>Algemene reserve:</u>		
Stand per 1 januari	6.219.891	6.213.185
Toevoeging: resultaat vorig boekjaar	156.563	6.706
Stand per 31 december	<u>6.376.454</u>	<u>6.219.891</u>
<u>Nog te bestemmen resultaat:</u>		
Resultaat boekjaar	212.788	156.563
Totaal eigen vermogen:	<u>6.589.242</u>	<u>6.376.454</u>

Voorzieningen:

	<u>31-dec-2017</u>	<u>31-dec-2016</u>
<u>Voorziening personeel</u>		
Saldo per 1 januari	648.604	697.983
Toevoeging:	539.210	-
Aanwendungen:	-71.753	-44.391
Vrijval:	-59.559	-4.988
Saldo per 31 december	<u>1.056.502</u>	<u>648.604</u>
Totaal voorzieningen	<u>1.056.502</u>	<u>648.604</u>

Per ultimo 2015 is een voorziening getroffen voor reorganisatiekosten van fase 2 en 3 van de reorganisatie. De voorziening voor fase 1 van de reorganisatie was reeds in 2014 gevormd. De hoogte van het bedrag van de voorziening is berekend op basis van de uitgangspunten welke zijn vastgelegd in het reorganisatieplan en betreffen hoofdzakelijk de afmoeiingskosten van personeel. De reorganisatie bestaat in totaal uit 3 fasen. Fase 1 omvat het management, fase 2 de bedrijfsbureaus van de divisies en fase 3 de ondersteunende stafdiensten. De reorganisatie is inmiddels geheel uitgevoerd. De hieruit voortvloeiende jaarlijkse lasten worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Per ultimo 2017 is wederom een nieuwe reorganisatie afgekondigd, betrekking hebbend op de periode 2018 - 2019. Hievoor is een reorganisatievoorziening is gevormd waarvan de totale incidentele lasten € 539.000 bedragen. De hoogte van het bedrag van de voorziening is, evenals de voorgaande reorganisatievoorziening, berekend op basis van de uitgangspunten welke zijn vastgelegd in het reorganisatieplan en betreffen hoofdzakelijk de begeleidings- en afmoeiingskosten van personeel. De nadere uitwerking van de reorganisatie ligt vast in dit reorganisatieplan.

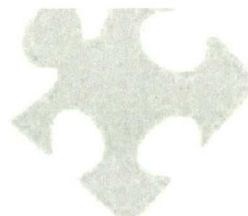
Vaste schulden (met een rente typische looptijd van een jaar of langer):

Onderhandse leningen van binnenlandse banken:

	<u>Stand per 1-jan-2017</u>	<u>Opgenomen leningen</u>	<u>Aflossingen</u>	<u>Stand per 31-dec-2017</u>	<u>Rente 2017</u>	<u>Rente %</u>
N.V. BNG: 20 jaar	<u>1.750.000</u>	<u>-</u>	<u>175.000</u>	<u>1.575.000</u>	<u>71.064</u>	<u>4,320</u>

In 2018 wordt voor een totaalbedrag van € 175.000 afgelost.

	<u>31-dec-2017</u>	<u>31-dec-2016</u>
<u>Ontvangen waarborgsommen:</u>		
Verhuur onroerend goed	8.250	8.250
Totaal ontvangen waarborgsommen	<u>8.250</u>	<u>8.250</u>
Totaal vaste schulden	<u>1.583.250</u>	<u>1.758.250</u>

Toelichting op de balans (vervolg)	31-dec-2017	31-dec-2016
Viottende passiva:		
Netto viottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar:		
<u>Banksaldi</u>		
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	188.548	1.529.257
<u>RC-verhouding met niet financiële instellingen:</u>		
Rekening-courant groepsmaatschappij Personeel WZK B.V.	577.204	630.963
<u>Overige schulden:</u>		
Crediteuren	658.894	683.640
Terug te betalen voorschot Wsw-subsidie gemeenten	-	310.094
Overige schulden	44.383	47.999
	703.277	1.041.732
Totaal netto viottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar:	1.469.029	3.201.953
Over het saldo in rekening-courant werd in 2017 geen (2016: 0,389%) rente berekend.		
Overlopende passiva:		
<u>Nog te betalen bedragen</u>		
Salariissen	13.206	6.754
Loonheffing	153.841	625.238
Vakantiegeld ambtenaren	-	67.770
Pensioenpremies	74.859	71.619
	241.906	771.382
Transitorische rente	40.824	45.362
Omzetbelasting	330.998	237.457
<u>Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</u>		
Vooruit ontvangen bedragen	177.761	627
Totaal overlopende passiva	791.490	1.054.827
Totaal viottende passiva	2.260.520	4.256.780

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

Huur gebouwen:

Voor de bedrijfsruimte aan de Pestalozzistraat te Haarlem is een huurcontract voor onbepaalde tijd afgesloten. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 24.235 (2016: € 24.052).

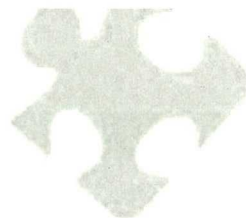
Voor de bedrijfsruimte aan de Prins Bernhardlaan te Haarlem is een huurcontract afgesloten tot minimaal 31 december 2011. In verband met toekomstige bouwactiviteiten op deze plek is sloop van dit pand aanstaande. Paswerk betaald geen huur maar heeft om het pand bedrijfsmatig in gebruik te kunnen nemen het noodzakelijk en incidenteel onderhoud voor dit pand uitgevoerd.

Voor de bedrijfsruimte aan de Cornwallstraat 9 te IJmuiden is een huurcontract tot 13 mei 2021 afgesloten. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 33.500 (2016: 33.500).

Op diverse plaatsen zijn voor de groenvoorzieningen kleine bedrijfsruimten voor onbepaalde tijd gehuurd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 5.790 (2016: € 5.228).

PASWERK

Toelichting op de balans (vervolg)

Verplichtingen aan het personeel:

De waarde van de niet opgenomen vakantiedagen ad € 590.749 (2016: € 674.433) en de vakantiegeldreservering ad € 871.972 (2016: € 855.183) zijn niet in de balans opgenomen.

Leasecontracten:

Voor diverse kopieermachines zijn leasecontracten afgesloten. Het totaalbedrag aan nog te betalen termijnen bedraagt per ultimo 2017 € 218.914 (2016: € 344.661). De leasecontracten lopen af in 2017, 2018 en 2019.

Voor een aantal in de jaren 2010 tot en met 2017 aangeschafte bedrijfswagens (Peugeots) zijn leasecontracten afgesloten. De looptijd van deze contracten bedraagt 8 jaar na de aanschafdatum van de betreffende auto. De overeengekomen leaseprijs is uitgedrukt in een kilometerprijs per auto.

6.6 Toelichting op programmarekening

Programma WSW					
Netto omzet:	Omzet	Kostprijs	Netto	Begroting	Netto
Bedrijfsonderdeel:	2017	verkopen	omzet	2017	omzet
		2017	2017		2016
Unit Beschut Werk	1.163.364	157.016	1.006.348	823.870	917.144
Unit Techniek	1.103.679	320.032	783.648	1.033.304	885.283
Unit Grafisch en Diensten	2.601.636	490.166	2.111.469	2.148.529	2.086.533
Unit Groen en Schoonmaak	3.324.325	715.071	2.609.254	3.011.272	2.915.102
Unit Detacheren	2.787.572	1.146	2.786.427	2.448.187	2.829.107
Algemeen, huisvesting en overig	1.010.725	-13.164	1.023.889	170.106	158.098
Doorbelaste kosten onderst. diensten	743.059	-	743.059	708.437	715.943
Doorbelaste kosten personeel	195.838	-	195.838	188.391	193.351
Totaal	12.165.228	1.670.268	10.494.960	10.532.096	10.700.560

De gerealiseerde netto omzet over 2017 ligt in lijn met de begroting. Vooral de bedrijfsonderdelen 'Detacheren', 'Beschut werk' en 'Post', onderdeel van 'Grafisch en Diensten' realiseerde een goede omzet. De vraag naar flexibel personeel en detacheringen was goed en intensieve begeleiding van medewerkers hebben geresulteerd in een betere interne doorstroom naar de hoogwaardigere werksoorten zoals detacheren. De bedrijfsonderdelen 'Beschut werk' en 'Post' konden goed profiteren van de toenemende vraag uit de markt. Een aantal goede opdrachtgevers waaronder 'Secrid' zorgden voor een continue opdrachtenstroom waardoor niet alleen de rentabiliteit maar ook het volume verbeterde. Daartegenover staat dat de omzet van 'Groen' en de unit 'Techniek' al enige tijd onder druk staan hetgeen heeft geleid tot een lagere netto omzet in vergelijking tot de begroting en de realisatie over 2016.

De omzet 'ondersteunende diensten' betreft de aan Werkpas Holding BV doorbelaste kosten voor management, ondersteuning (HRM, financiën, salarisverwerking en ICT) en huisvesting.

	2017	2017	2016
	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
Diverse bijdragen en baten:			
Diverse bijdragen en baten:			
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en vorderingen	-	-	16.771
Rijkssubsidie regeling cofinanciering sectorplannen SW-bedrijven	-	-	140.094
E.S.F. subsidie	-	-	50.034
Overige baten	48.393	-	465
Totaal diverse bijdragen en baten	48.393	-	207.364

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Wsw:

Bijdrage Wsw gemeenten:

Bijdragen Wsw gemeenten	20.284.982	20.256.671	21.722.643
Overige bijdragen	60.076	80.000	63.296
Totaal bijdrage deelnemende gemeenten	20.345.058	20.336.671	21.785.939

Loonkosten:

Bruto lonen	17.022.119	17.410.235	17.832.731
Lage Inkomens Voordeel	-499.345	-851.780	-
Sociale lasten	3.008.600	3.011.971	3.155.304
Pensioenpremies	1.445.987	1.479.870	1.452.256
Totaal loonkosten	20.977.362	21.050.296	22.440.291

Personele bezetting:

Aantal Wsw-werknemers (dienstverbanden)	858	878	871
Aantal Wsw-werknemers (fte)	755,6	772,9	786,1

Hoewel de werkelijke loonkosten Wsw in 2017 overeenkomen met het bedrag wat is begroot zijn er twee, elkaar nagenoeg compenserende verschillen. Het eerste verschil is het veel lagere 'Lage Inkomensvoordeel' (LIV) ad. € 352.000, wat leidt tot hogere loonkosten Wsw. Dit heeft te maken met het feit dat de voorwaarden voor het LIV door de Rijksoverheid naderhand zijn aangescherpt. Door deze strengere voorwaarden komen minder Wsw'ers in aanmerking voor deze korting in vergelijking tot de veel eerder opgestelde begroting. Een tweede verschil, met een positief effect op de loonkosten Wsw, is het lagere gemiddeld aantal gerealiseerde fte's. In 2017 zijn verhoudingsgewijs meer Wsw'ers uitgestroomd. Ten aanzien van het verantwoorde bedrag van de LIV dient nog opgemerkt te worden dat het werkelijk becijferde bedrag ad. € 554.000 is verlaagd met 10% wegens onzekerheid. Bij het opstellen van deze jaarrekening is niet met volledige zekerheid vast te stellen dat het voor de LIV berekende bedrag van € 554.000 ook volledig zal worden ontvangen.

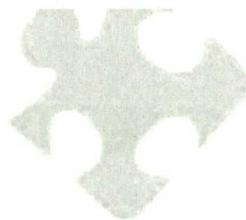
Uitkeringen:

Ontvangen ziekengelden	-17.367	-22.955	-15.374
Ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	-1.136	-	-19.938
Totaal uitkeringen	-18.503	-22.955	-35.313

Vervoerskosten:

Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer	570.505	573.873	588.866
Overige reiskostenvergoedingen	13.732	23.720	22.612
Totaal vervoerskosten	584.237	597.593	611.478
Eigen bijdragen	-585	-	-435
Totaal vervoerskosten +/- eigen bijdragen	583.652	597.593	611.043

In de reiskostenvergoeding woon-werkverkeer zijn tevens opgenomen de fiscaal gefaciliteerde en voor het Wsw-personeel aantrekkelijke kosten van de uitruil eindejaaruitkering. Dit resulteert in hogere kosten voor reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer maar tegelijkertijd lagere kosten voor de, in de cao-Wsw vastgelegde, eindejaaruitkeringen.

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Wsw: (vervolg)

Overige kosten:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Bedrijfsgeneeskundige zorg	137.390	133.905	134.131
Voorlichting, vorming en vakonderwijs	33.352	68.865	43.051
Werk- en veiligheidskleding	49.125	68.865	53.702
Bijeenkomsten en recepties	20.234	19.129	13.746
Diverse personeelskosten	31.259	22.955	22.475
Totaal overige kosten	271.360	313.719	267.104

De overige kosten Wsw zijn lager dan begroot. De reden hiervoor ligt met name in een onderschrijding van het budget voor opleiding en vakonderwijs voor de Wsw-populatie. Een deel van de opleidingen en trainingen werd in eigen beheer verzorgd waardoor besparingen konden worden gerealiseerd.

Werkgeverssubsidie:

Werkgeverssubsidie taakstelling anderszins	6.597	-	272.455
Werkgeverssubsidie begeleid werken	64.972	46.580	67.576
Totaal werkgeverssubsidie:	71.569	46.580	340.032

Personele bezetting begeleid werken:

Aantal werknemers begeleid werken (fte)	10,4	7,8	9,7
---	------	-----	-----

Ambtelijke werknemers:

Loonkosten:

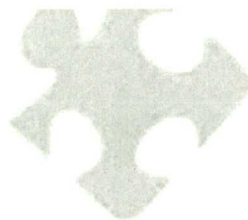
Bruto lonen	1.392.992	1.462.128	1.467.419
Sociale lasten	211.480	207.228	227.701
Pensioenpremies	197.214	181.779	166.860
Totaal loonkosten	1.801.687	1.851.135	1.861.980

Uitkeringen:

Betaalde en ontvangen ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden	-5.631	-	13.493
Totaal uitkeringen	-5.631	-	13.493

Vervoerskosten:

Reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer	34.594	17.673	31.934
Overige reiskostenvergoedingen	18.817	28.013	26.171
Totaal vervoerskosten	53.411	45.686	58.105

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Ambtelijke werknemers: (vervolg)

Doorbelaste loonkosten derden:

Stichting Epilepsie Instellingen Nederland
Groepsmaatschappij Personeel WZK B.V.

Totaal doorbelaste loonkosten derden

2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
215.980	349.774	432.557
2.946.175	2.926.832	2.951.885
3.162.156	3.276.606	3.384.441

De loonkosten van het ambtelijk personeel komen lager uit dan de begroting hetgeen geheel verklaard wordt door een lagere personele bezetting, 3,1 fte minder.

Personele bezetting:

Aantal ambtelijke werknemers: (fte)

63,8 66,9 68,6

In de bezetting ambtelijke medewerkers zijn tevens opgenomen de ingehuurd arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland en de ingehuurd arbeidskrachten van Personeel WZK B.V.

Aanwending voorziening

Aanwending voorziening personeel

-71.753	-	-44.391
----------------	----------	----------------

Overige kosten:

Kosten ingehuurd arbeidskrachten
Bedrijfsgeneeskundige zorg
Opleidingskosten
Wervingskosten
Bedrijfsbijeenkomsten
Diverse personeelskosten

79.436	74.000	97.747
14.865	18.000	24.320
66.638	60.000	72.257
2.419	9.000	4.979
14.044	12.000	13.711
1.375	13.060	3.182

Totaal overige kosten

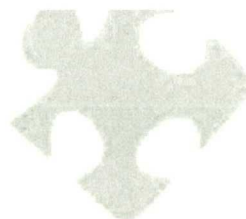
178.776	186.060	216.195
----------------	----------------	----------------

Overige bedrijfskosten:

Afschrijvingen materiële vaste activa:

Gronden en terreinen
Gebouwen
Vervoermiddelen
Machines, apparaten en installaties
Overige materiële vaste activa

2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
18.408	18.000	18.624
490.095	502.000	492.818
168.116	152.000	172.940
184.759	180.000	161.810
33.175	21.257	34.828
894.553	873.257	881.019

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Overige bedrijfskosten: (vervolg)

Rente:

Rentelasten:

Rente langlopende leningen BNG	71.064	71.064	78.624
Rente rekening-courant groepsmaatschappij Personeel WZK B.V.	-	-	2.505
Rente over saldi bij BNG en ING Bank	-	40.936	508
Overige rentelasten	54	-	-
Totaal rentelasten	71.118	112.000	81.637

Rentebaten:

Overige rentebaten	-	-	772
Rente over saldi bij BNG en ING Bank	145	-	-
Rente rekening-courant Werkpas Holding B.V.	1.824	-	2.801
Totaal rentebaten	1.970	-	3.573

Totaal rentebaten & -lasten

69.149	112.000	78.064
---------------	----------------	---------------

De rentelasten zijn € 43.000 lager dan begroot. Door een adequaat cashmanagement en de lage rentestanden voor rekening-courantkrediet is nagenoeg geen rente betaald over de uitstaande banksaldi.

Huur:

Gebouwen en installaties	62.343	149.510	90.201
Overige bedrijfs- en transportmiddelen	212.563	222.000	241.462
Totaal huur	274.906	371.510	331.663

Onderhoudskosten:

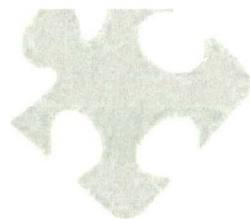
Gebouwen, terreinen en installaties	198.306	192.500	243.642
Machines, hard- en software, inventaris en vervoermiddelen	429.891	473.000	429.820
Kleine aanschaffingen	71.528	100.000	61.615
Schoonmaakkosten en wuifvoer	53.740	49.180	56.094
Totaal onderhoudskosten	753.465	814.680	791.170

De kosten van huur gebouwen zijn lager dan begroot door lagere kosten van de huur van het bedrijfspand voor het bedrijfsdeel Metaal. Op het onderhoudsbudget voor gebouwen, terreinen, installaties en kleine aanschaffingen is circa € 61.000 minder uitgegeven. Reductie van het machinepark en het rollend materieel heeft geleid tot lagere onderhoudskosten. Daarnaast wordt waar mogelijk wordt, op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze, beoordeeld of gepland onderhoud aan gebouwen en installaties noodzakelijk is en of dit uitgesteld kan worden.

Energieverbruik:

Elektriciteit	134.630	150.000	134.930
Gas	109.597	150.000	127.562
Water	10.254	12.000	12.271
Brandstof machines en vervoermiddelen	149.346	205.000	162.442
Totaal energieverbruik	403.827	517.000	437.205

Vooral door de reductie van het wagen- en machinepark en de nog steeds lage brandstofprijzen zijn de kosten voor brandstoffen voor machines en voertuigen lager dan in vergelijking tot de begroting 2017 en de realisatie over 2016.

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Overige bedrijfskosten: (vervolg)

Belastingen en verzekeringen:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Belastingen en verzekeringen	254.170	247.500	251.953
Totaal belastingen en verzekeringen	254.170	247.500	251.953

Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerend zaakbelasting, waterschapsbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, motorrijtuigenbelasting en kosten van bedrijfsverzekeringen.

Algemene kosten:

Indirecte productiekosten:

Verpakkingsmateriaal en orderkosten	27.467	20.750	24.948
Opslag-, distributie- en vrachtkosten	39.197	21.000	35.721
Totaal indirecte productiekosten	66.664	41.750	60.669

Commerciële kosten:

Reclame- en acquisitiekosten	8.350	15.000	11.366
------------------------------	-------	--------	--------

Kosten dienstverlening derden:

Advieskosten derden	95.745	95.000	116.806
Computerkosten salarissen	50.934	59.250	58.482
Totaal kosten dienstverlening derden	146.679	154.250	175.288

Overige algemene kosten:

Kantoorkosten	154.300	146.250	132.962
Beveiligingskosten	35.439	32.250	32.206
Accountantskosten	36.925	35.000	34.575
Vergader- en representatiekosten	12.051	15.600	7.819
Kosten kantine (kosten minus opbrengsten)	88.276	115.000	141.794
Incassokosten debiteuren	-	-	704
Diverse algemene kosten	19.393	24.000	21.842
Totaal overige algemene kosten	346.384	368.100	371.902

Totaal algemene kosten	568.078	579.100	619.224
-------------------------------	----------------	----------------	----------------

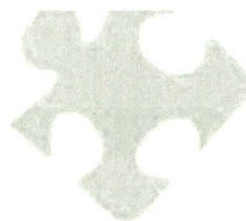
De algemene kosten liggen goed in lijn met de begroting.

Diverse lasten:

Kosten afboeking oninbare vorderingen	4.183	9.000	17.490
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en vorderingen	47.006	-	-

Totaal diverse lasten	51.189	9.000	17.490
------------------------------	---------------	--------------	---------------

Hoewel de aanmaan- en incassoprocedure goed is ingeregeld kon dit niet voorkomen dat bij enkele debiteuren betalingsachterstanden zijn ontstaan. Voor de vermoedelijk oninbaarheid van deze vorderingen is een mutatie aan de voorziening dubieuze debiteuren gedaan.

Toelichting op de programmarekening (vervolg)

Incidentele baten en lasten:

Incidentele baten:

Boekwinsten desinvesteringen materiële vaste activa	39.287	-	9.924
Vrijval voorziening personeel	67.982	-	4.988
Ontvangen uitkeringen i.v.m. brand Industriestraat	256.950	-	780.311
Totaal incidentele baten	364.220	-	795.224

Incidentele lasten:

Lasten voorziening personeel	8.423	-	-
Lasten reorganisatie personeel	539.210	-	-
Boekverlies desinvesteringen materiële vaste activa	5.951	-	20.006
Lasten lesboot Leerwerkbedrijven Kennemerland BV	139.500	-	-
Lasten i.v.m. brand Industriestraat	73.338	-	780.311
Totaal incidentele lasten	766.422	-	800.317

Totaal incidentele baten (+) en lasten (-):

-402.202	-	-5.094
-----------------	----------	---------------

Onder de incidentele baten en lasten zijn opgenomen de resterende lasten en baten van de brandschade aan de Industriestraat 19 in IJmuiden. Recentelijk heeft de Rechtbank Haarlem uitspraak gedaan in de twee nog lopende door de voormalig verhuurder aangespannen rechtzaken met betrekking tot de beëindiging van huurcontract. Hierbij heeft de Rechtbank in het voordeel van Paswerk beslist. De hiermee samenhangende en nog resterende kosten zijn verantwoord in deze jaarrekening. Naar verwachting zal dit dossier dan ook kunnen worden gesloten. Voorts zijn opgenomen de incidentele lasten ad € 539.000 van de reorganisatievoorziening, zoals reeds toegelicht bij het onderdeel voorzieningen.

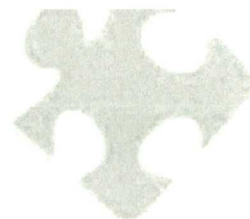
Resultaat deelnemingen

Aandeel in resultaat Buurtbedrijf	-	-	-11.437
Totaal resultaat deelnemingen	-	-	-11.437

Nog te bestemmen resultaat:

Resultaat boekjaar	212.788	-0	156.563
Totaal nog te bestemmen resultaat	212.788	-0	156.563

Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na bestemming	212.788	-0	156.563

6.7 Overige gegevens

Voorstel tot bestemming van het resultaat: (bedragen in Euro)

Het resultaat is als volgt opgebouwd:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Bedrijfsresultaat	614.990	0-	173.093
Af: incidentele baten (+) en lasten (-)	-402.202	-	-5.094
Exploitatieresultaat	212.788	0-	168.000
Bij: resultaat deelnemingen	-	-	11.437-
Restant resultaat toe te voegen aan algemene reserve	212.788	0-	156.563

Bijdragen deelnemende gemeenten in de kosten van de bestuursondersteuning:

Conform artikel 35 lid 1a van de gemeenschappelijke regeling betalen de deelnemende gemeenten een bijdrage in de bestuurs-, secretariaats- en niet uit de rijkssubsidie te dekken kosten. Voor het jaar 2017 is deze bijdrage € 60.076. De verdeling van deze kosten gebeurt op basis van de verhouding van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling van de bijdrage in de bestuursondersteuning is als volgt:

Gemeente	Inwonertal	Bijdrage
Bloemendaal	22.826	5.922
Haarlem	159.229	41.311
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5.665	1.470
Heemstede	26.936	6.988
Zandvoort	16.899	4.384
Totaal	231.555	60.076

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT):

Onderstaand de bezoldiging van de functionarissen die over 2017 op grond van de WNT verantwoord dienen te worden:

Gegevens 2017:

Functie gegevens	Algemeen directeur
In dienst vanaf	13 juni 2005
In dienst tot	N.v.t.
Deeltijdfactor	93%
Gewezen topfunctionaris	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Nee
Bezoldiging:	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	134.183
Beloningen betaalbaar op termijn	27.890
Subtotaal	162.073
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	168.431
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	162.073

Gegevens 2016:

In dienst vanaf	13 juni 2005
In dienst tot	N.v.t.
Deeltijdfactor	100%
Bezoldiging:	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.502
Beloningen betaalbaar op termijn	23.216
Totale bezoldiging	160.718

De bezoldigingsnorm die op Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland van toepassing is bedraagt voor 2017 € 181.000 vermenigvuldigd met de deeltijdfactor van 93% is € 162.900. Een motivatie van de overschrijdingen op de bezoldigingsnorm is derhalve niet van toepassing.

De leden van het bestuur van Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland ontvangen voor het uitoefenen van hun functie geen bezoldiging.

Fiscale positie

Paswerk is met ingang van 1 januari 2010 vrijgesteld van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting. Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet op de Vennootschapsbelasting echter gewijzigd en worden publiekrechtelijke rechtspersonen belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. Momenteel wordt overleg gevoerd met de belastingdienst en wordt beoordeeld of deze vrijstelling kan worden behouden en of deze vrijstellen kan worden omgezet naar een permanente vrijstelling. Een verzoek tot vrijstelling is eind 2015 bij de belastingdienst ingediend. Met de mogelijke financiële effecten van vennootschapsbelastingplicht is in deze jaarrekening, alsmede de jaarrekening over 2016, geen rekening gehouden.

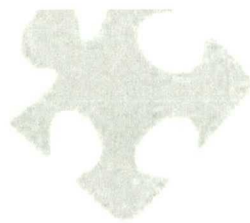

6.8 Investerings

Categorie	Kostenplaats	Afschrijvings- termijn	Investerings- bedrag
<u>Vervoermiddelen:</u>			
Citroën Jumper V-404-FP	Wielwerk	5	20.658
Citroën Jumper NT-868-D	Detacheren	6	37.200
Bellier Docker DJV-87-F	Groen	5	13.438
Bellier Docker DJV-70-F	Groen	5	13.438
Bellier Docker DJV-02-G	Groen	5	13.438
Stapelaar electrisch ECL1016	Beschut Werk	5	3.340
Citroën Jumper V-607-JR	Paspost	5	32.562
Citroën Jumper RH-521-P	Detacheren	5	38.059
Citroën Jumper V-524-KG	Wielwerk	5	19.186
Bellier Docker DNF-97-G	Groen	5	12.073
Totaal vervoermiddelen			203.391
<u>Machines, apparaten & installaties:</u>			
<u>Installaties:</u>			
Compressor dakluiken	Huisvesting	5	2.637
Gasmagneetklep	Huisvesting	10	4.921
Totaal installaties			7.558
<u>Machines:</u>			
Schrob-zuigmachine	Schoonmaak	7	3.495
Buigmachine UNI 42	Metaal	5	3.663
Onkruidbestrijdingmachine	Groen	5	11.083
Maaismachine Etesia AX 98 X	Groen	7	9.983
Tafelbanderoleermachine	Grafisch	10	4.650
Totaal machines			32.874
<u>Hardware</u>			
Backup server HP Enterprise	I.C.T.	5	5.195
Opslag Infortrend DS 4000U	I.C.T.	5	11.307
Totaal hardware			16.502
Totaal machines, apparaten & installaties			56.934
<u>Software</u>			
MS Windows SRV	I.C.T.	4	23.314
Kassakoppeling	I.C.T.	5	8.982
Totaal software			32.296
Totaal overige materiële vaste activa			32.296
Totaal investeringen			292.621

PASWERK

7 Controleverklaring

pm

PASWERK

Sociaal jaarverslag

2017

Missie & visie

Ook in 2017 stonden binnen ons bedrijf de mensen centraal. Het was een spannend jaar, want er kwam na de Tweede Kamer verkiezingen een nieuw Kabinet. Indirect is dat voor ons bedrijf en voor onze medewerkers altijd van groot belang. Gaat het sociaal beleid wijzigen of niet? En zo ja, wat verandert er dan en welke budgetten krijgen de gemeenten voor het sociaal beleid en de SW-bedrijven voor de WSW-medewerkers? Wij voeren voor het Rijk en voor de regiogemeenten taken uit.

De krimp zet door

Door de afschaffing van de WSW per 1 januari 2015 blijven wij krimpen. De WSW-uitstroom verloopt op natuurlijke wijze, bijvoorbeeld door langdurige ziekte of pensioen. We gaan verder op de ingeslagen weg en dat betekent keuzes maken, die ook gevolgen hebben voor ons personeelsbeleid. Eind 2017 is een nieuwe reorganisatie aangekondigd wat betreft het ambtelijk personeel, staf en leidinggevend. In de praktijk komt dat neer op een baanverlies van vijf fte's. Dat geeft onzekerheid bij de medewerkers, dat is begrijpelijk. De samenwerking met de ondernemingsraad verloopt goed en we bespreken de situatie in alle openheid om de beste oplossingen te vinden.

Positieve resultaten

Ondanks onze krimpende organisatie, zijn de financiële resultaten heel goed. We kunnen blijven investeren en de gemeenten zijn tevreden over de prestaties van Paswerk. De subsidies die vanuit Den Haag aan de gemeenten worden verstrekt zijn feitelijk te laag, want bij veel gemeenten moet er geld bijgelegd worden. Bij ons is dat gelukkig niet het geval en daar kunnen we trots op zijn. Als bedrijf verdienen we nog altijd voldoende en we blijven ons gezamenlijk inzetten om dit in stand te houden.

Onze opdracht

De WSW is een regeling die eindig is. De opgebouwde rechten blijven voor de WSW-medewerkers bestaan en de gemeente blijft gehouden om deze uit te voeren. Wij blijven investeren in mensen en middelen, zodat onze medewerkers hun werk naar behoren kunnen verrichten. Een goed voorbeeld is het e-learning centrum met een groeiend aantal cursussen en trainingen speciaal afgestemd op de doelgroep. Als werk- en leerbedrijf presteren we met zijn allen goed en we voeren daarmee onze opdracht naar behoren uit. Uit het medewerkertevredenheidsonderzoek blijkt vrijwel iedereen met veel plezier bij Paswerk te werken. En daar doen wij het voor!

Cees Boon
Algemeen directeur

Voor u ligt het Sociaal jaarverslag 2017 van Paswerk. We hebben vorig jaar gekozen voor een wat ander uiterlijk en voor een wat andere indeling. Veel korte berichten over concrete onderwerpen. Alles bij elkaar geeft het een beeld van de sociale kant van het bedrijf Paswerk in 2017. Hieronder vindt u de inhoudsopgave met veel (niet alle) verwijzingen naar de diverse items.

Interview met medewerkers

▪ Anita ten Haave	2
▪ Karel Herder	5
▪ Frank Geurts	6
▪ Kathy Jacobs	9
▪ Muse Mayrane	11

Vijf units melden hun nieuws over 2017

▪ Beschut werken & Post	3
▪ Detacheren	4
▪ Grafisch & Techniek	7
▪ Dienstverlening	9
▪ Operationele Support	10

HRM-items

▪ Steeds weer, steeds meer arbeidsontwikkeling	3
▪ Van doorstroom naar duurzame inzetbaarheid	4
▪ De personele cijfers	5
▪ Ongewenste omgangsvormen	6
▪ Groepsfoto BHV'ers	7
▪ Preventiemedewerkers	10
▪ Ziekteverzuim, met elkaar doen we het goed	11

Ondernemingsraad

Arbeidsomstandigheden & veiligheid

Terugblik op evenementen

▪ "Werkende kantoormensen"	7
▪ Interne verbouwingen en verhuizingen	8
▪ Complimentjes en bedankjes	9
▪ Foto wandelgroep	11
▪ Foto Haarlemse Grachtenloop	11

Interview

Anita ten Haave

39 jaar

Woont in Haarlem

Werkte vijf jaar bij Paswerk

Unit Operationele support, Fietsdepot, administratief medewerkster

Sommige mensen dartelen door het leven, maar dat geldt niet voor Anita. Zij heeft al uitzonderlijk veel ellende over zich heen gehad. Toch staat er een lachende vrouw voor mij.

"Gelukkig ben ik een positief persoon, dat scheelt. Ik ben al jong mijn ouders verloren. Een traumatische ervaring op twaalfjarige leeftijd. Broers of zussen heb ik niet. Door mijn verleden heb ik wel een psychische achterstand opgelopen."

De tegenspoed bleef Anita ook op volwassen leeftijd achtervolgen. "Ondermeer een chronisch ziek kind, een scheiding en zes hernia's, met alle gevolgen van dien. Gelukkig is de verstandhouding met de vader van mijn kinderen uitstekend. We hebben ook nog een dochter gekregen. Sinds vier jaar heb ik een nieuwe en evenwichtige relatie, waarmee ik heel happy ben."

Haar passie en talent voor handbal hielden haar in moeilijke tijden op de been.

"Toen ik vanwege mijn hernia's moest stoppen, vroeg iemand mij om een gehandicaptenhandbalteam op te richten. Dat leek mij wel wat en zodoende ben ik vijftien jaar geleden trainer en coach geworden bij een gehandicapten team in Amsterdam."

Bij wedstrijden komt ze geregeld haar collega's van Paswerk tegen, die in het gehandicaptenhandbalteam Haarlem spelen.

"Dat is heel grappig als ik dan als coach aan de zijlijn sta en we elkaars tegenstander zijn. We gaan weleens een weddenschap aan met als prijs een koekje of blikje cola. Bij ons spelen mannen en vrouwen door elkaar, jong en oud. Handballen is een echte uitlaatklep voor mij."

Anita is via de afdeling Flex begonnen bij Paswerk. Dat was niet meteen een succes, want inpakken en stickers plakken pasten niet echt bij haar kunnen.

"Toen mocht ik een seizoen bij Linnaeushof werken. Dat is de grootste speeltuin van Europa. Daar deed ik van alles: op het dreintje rijden, helpen bij de trampolines of de waterfietsen. Ik hees mezelf zelfs in een konijnpak om konijn Bennie Broek te spelen. Maar het leukste vond ik het om bij parkeerbeheer te werken en grote touringcars op hun plek te zetten."

De passende match kwam wat haar betreft bij het Fietsdepot, waar ze nu met veel plezier als administratief medewerkster/telefoniste werkt. Ze krijgt daar niet altijd vriendelijke mensen aan de lijn.

"Soms zijn mensen erg boos, omdat hun fiets is weggehaald. Ik heb bij de handbalopleiding geleerd om te gaan met agressie. Het lukt mij om rustig te blijven en mee te gaan in hun gedachten. Ik snap dat het niet fijn is als je fiets opeens weg is. Dat probeer ik om te buigen naar iets positiefs, de fiets is er nog, hij is niet gestolen. Sommige mensen zijn juist blij, want zij dachten dat hun fiets was gestolen, terwijl hun fiets hier staat. We hebben ook weleens bloemen of een kerststol gekregen van tevreden klanten."

Ze werkt met plezier bij Paswerk, vooral omdat er rekening met haar wordt gehouden.

"Ik word serieus genomen als er eens iets is; thuis met de kinderen of als ik last van mijn rug heb. Mijn privéleven is weer stabiel en het lukt me om weer te genieten. Bijvoorbeeld wanneer ik met mijn boot lekker het water op ga, samen met mijn vriend en kinderen!"

Ondernemingsraad

Missie & Visie
De Ondernemingsraad (OR) probeert de belangen van de medewerkers van Paswerk zo goed mogelijk te behartigen, met inachtneming van de bedrijfsvoering van Paswerk. De OR tracht door een open en eerlijke samenwerking met de bestuurder (directeur) van Paswerk informatie en ideeën uit te wisselen. Zo kan de OR de achterban op een goede manier vertegenwoordigen.

Vergaderingen

De Ondernemingsraad vergadert onderling met de OR-leden en er zijn vergaderingen met de bestuurder van Paswerk en de Manager HRM. Dit jaar hebben we vijf keer vergaderd met de bestuurder en zijn er acht onderlinge vergaderingen geweest.

Wisseling OR-leden

We hebben binnen de OR afscheid genomen van Erik ter Heide en bedanken hem voor zijn enorme inzet. Erik heeft een mooie detachingsplek gevonden en wij wensen hem veel succes in zijn verdere loopbaan. We verwelkomen Nebahat Ari-Orhan. Zij heeft de plaats van Erik ingenomen en we kunnen nu al zeggen dat ook zij met veel passie haar collega's

vertegenwoordigt. Voor wat betreft de nabije toekomst: in 2018 zal Ellen de Jong (vicevoorzitter OR) met pensioen gaan. Wij gaan haar erg missen.

Werkgroepen

De OR-leden hebben in 2017 twee keer een cursusdag gevolgd, waarbij 'De toekomst van de OR bij Paswerk' ter sprake is gekomen. Hieruit is onder andere het formeren van werkgroepen per thema voortgekomen. Belangrijke thema's worden door een werkgroep voorbereid en, indien nodig, roepen we de expertise in van andere collega's. Zoals bij een thema over de cijfers, vragen we financiële deskundigheid. Als het thema is uitgewerkt, wordt de hele OR geïnformeerd.

Belangrijke onderwerpen

In 2017 waren dit een paar belangrijke en opvallende onderwerpen voor de OR.

Time-out

In 2017 is er een grote verandering doorgevoerd bij de afdeling Time-out, in nauw overleg met de OR. De begeleiding op de werkvloer bevalt goed, gezien het aantal positieve reacties dat de OR heeft ontvangen. Dit project is nu afgerond.

Connexxion

De OR heeft klachten ontvangen over het rijgedrag van Connexxion op het Paswerk bedrijfsterrein. Het gaat om zaken als: te hard rijden, vaak te laat komen en te snel optrekken, terwijl de passagiers nog niet zitten. De Paswerk directie heeft dit serieus opgepakt en is in gesprek gegaan met Connexxion. Er zal door de busmaatschappij op worden gelet.

Projectopdracht Schreuders

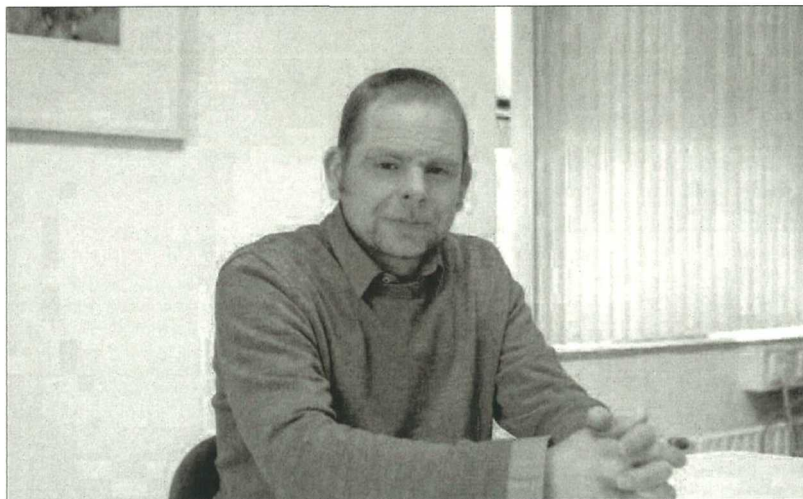
Het project is positief ontvangen binnen de OR. We blijven krimpden als organisatie met als gevolg enige leegstand. Gekeken is welke ruimten we aan externe organisaties kunnen verhuren. Diverse afdelingen zijn in 2017 verhuurd en veel van de vrije ruimte is verhuurd aan derden.

Nieuwe reorganisatie

In december 2017 is een nieuwe reorganisatie aangekondigd. De stukken zijn ontvangen en de OR is in gesprek met de bestuurder. Deze reorganisatie betreft de verdere inkrimping staf- en leidinggevend personeel binnen de GR Paswerk.

Paul Hooftman

Voorzitter OR

Niet pesten

Uit de campagne Zo doen wij dat bij Paswerk!

Zo doen wij dat bij Paswerk!

Binnen en/of buiten Paswerk werken we met collega's samen. Dit zijn collega's op de eigen afdeling, maar ook die van andere afdelingen. We willen met z'n allen op een goede manier met elkaar omgaan, zodat we allemaal met plezier naar ons werk kunnen gaan. Samen moeten we werken aan een goede werksfeer. Daarom is in 2017 de campagne 'Zo doen wij dat bij Paswerk!' gestart. Er is een boekje gemaakt met de spelregels rondom houding en gedrag. Deze spelregels hebben betrekking op alle medewerkers van Paswerk (op alle locaties) en ook op alle gedetacheerden bij externe werkgevers. Het zijn heldere afspraken en we verwachten dat iedereen het goede voorbeeld geeft en zich aan de afspraken houdt. Op deze manier houden we het werkklimaat samen prettig en veilig. In dit jaarverslag staat een aantal illustraties die uit dit boekje komen.

Unit Beschut Werken & Post

KLM Catering Services trakteerde voor Pasen de afdeling Bestek op een chocolade Paashaas.

Binnen de unit geldt als filosofie: duidelijk zijn over verwachtingen, elkaar helpen en hoogtepunten vieren. Sinds de zomer van 2017 heet de unit: Beschut Werken en Business Post. Twee verschillende branches. Wel een uitgelezen moment om bij Post enkele wijzigingen door te voeren.

Tweede teamleider Post
De afdeling Post is zelfs zo groot in omzet en qua medewerkers dat er een tweede, fulltime teamleider is bijgekomen, Richard Kenselaar. Om de afdeling zoveel mogelijk te betrekken bij het 'grote Paswerk' is er een groot beeldscherm opgehangen waarop nieuwtjes en belangrijke informatie voorbij komt. Zo is iedereen op de hoogte van wat er binnen Paswerk gebeurt.

Investering
Er is budget vrijgemaakt om voor alle postbezorgers een nieuwe fiets of brommer aan te schaffen. De bestelling wordt op korte termijn verwacht. Deze investering was noodzakelijk om de medewerkers

veilig en goed hun werk te laten doen. Gericht op de toekomst is er een nieuwe frankeermachine gekocht om grotere aantallen post te kunnen verwerken.

Nieuw in 2017
De week begint goed met op maandagochtend een werkoverleg, zodat iedereen weet wat er speelt. Getracht wordt om meer kleinere klanten te werven. Het is een zeer interessante doelgroep, waar we tot nu toe te weinig aandacht aan hebben kunnen besteden. Denk aan een tandarts of een garage die honderd brieven per week wil versturen. Vanzelfsprekend blijven we de contacten met belangrijke grote opdrachtgevers, zoals de gemeente Haarlem, aanscherpen.

Beschut Werken
De hele afdeling Secrid is in 2017 verhuisd en zit nu heel beschut bij elkaar. Dat blijkt een goede zet voor de efficiëntie op de werkvloer. De drie teamleiders vormen met de medewerkers een nog hechter team, dat elkaar helpt wanneer dat

nodig is. De teamleiders vervangen elkaar en weten precies welke medewerkers flexibel genoeg zijn om tijdelijk bij de 'buren' te helpen. Dat maakt het werk afwisselender en de continuïteit van het productieproces blijft gewaarborgd. Pluspunt: de omzet bij de afdelingen Was en Secrid is in 2017 fors gestegen.

Stoom afblazen
Ook een voorman of -vrouw heeft weleens de behoefte om stoom af te blazen. Daar is aandacht voor. Zij krijgen geregeld de gelegenheid om hun mening te geven en te ventileren in het voorliedenoverleg, zonder dat de teamleiders daar bij zijn. Dat werkt goed en versterkt de

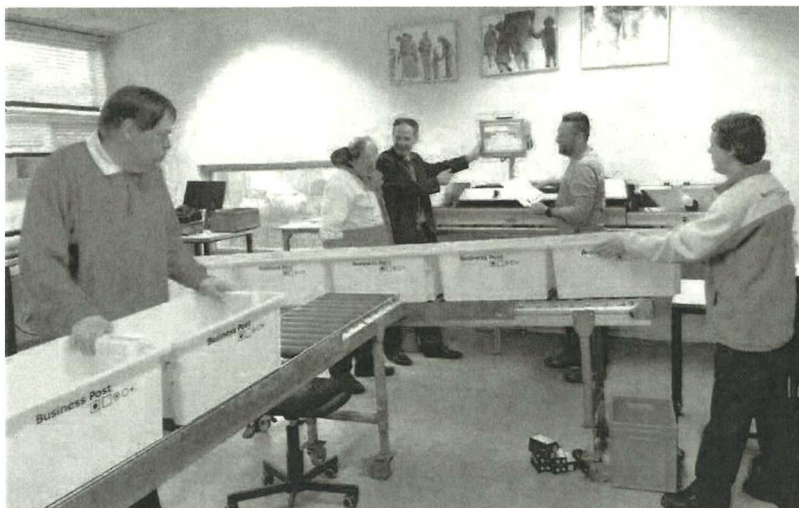
onderlinge band.

Andere doelgroepen
Er is geen instroom meer van de WSW, maar wel van andere doelgroepen, zoals Beschut Werken en andere trajecten. Deze instroom komt veelal via zusterbedrijf Pasmatch. Ook zal er geëxperimenteerd worden met de inzet van mensen met een taakstraf.

Lean-opleiding
Lean betekent zoveel als het uitbannen van verspilling in het werkproces. Een van de teamleiders heeft deze opleiding al doorlopen en in 2018 volgen er meer. Het resultaat van het toepassen van

lean in werkprocessen heeft zich in de praktijk al bewezen. Lean werken biedt ook een betere onderhandelingspositie met bestaande opdrachtgevers; er hoeft geen geld bij om betere resultaten te behalen.

Waardering voor iedereen
Opdrachtgevers zetten de medewerkers van Beschut Werken en Post geregeld in het zonnetje. Een klant van Post kwam met overheerlijk gebak aanzetten en de wasserij bracht een taart. KLM trakteerde op paaseieren en Secrid organiseerde een sample sale, waarbij het personeel tegen gereduceerde prijzen de producten, die zij zelf maken, kon kopen.

Investeren in mensen, maar ook in een nieuwe frankeermachine bij Post.

Steeds weer, steeds meer arbeidsontwikkeling

Het ontwikkelen van de arbeidsmatige kwaliteiten van onze medewerkers staat bij Paswerk hoog in het vaandel. Het maakt onlosmakelijk deel uit van de dagelijkse aansturing van de teamleiders. Niet iedereen is (nog) in staat om grote stappen te maken en veel (de meeste) medewerkers zitten op afdelingen en in functies die goed aansluiten bij hun kwaliteiten. Maar ook in deze situaties is bijleren en je verder ontwikkelen van belang.

In ieder geval één keer per jaar vindt er een zogenoemd ontwikkelgesprek plaats. Daarbij ligt de focus op het (nog verder) bijleren en ontwikkelen. Hierbij worden concrete afspraken gemaakt over de te ontwikkelen vaardigheden.

Dit gesprek leggen we binnen Paswerk vast in een Individueel Ontwikkelplan (IOP). We nemen dit heel serieus. Dat blijkt ook wel uit het feit dat in 2017 voor het eerst ruim 92% van onze medewerkers een Ontwikkelgesprek heeft gehad en dat dit in alle gevallen is vastgelegd in een IOP. In 2016 was dit met bijna 90% ook al ruim op orde.

De gemaakte afspraken hebben in veel gevallen de vorm van een zogenoemde werkplekopdracht. Dat wil zeggen dat per (te ontwikkelen) vaardigheid concrete afspraken worden gemaakt over hoe dit te oefenen. Meer en meer maken we binnen Paswerk gebruik van het zogenoemde e-learning. Bijvoorbeeld één keer per week

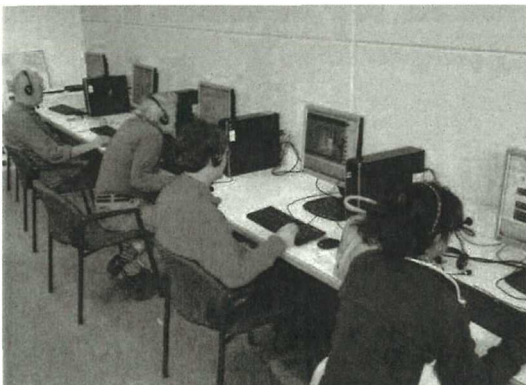

Certificaatuitreiking voor fietstechnicus

(tijdens werktijd) om onder begeleiding van docent/trainer Sjaak Bulters achter de computer de vaardigheden te oefenen. Dit gebeurt soms individueel en soms

met een groepje in het speciale e-learning centrum. We maken voor de WSW-doelgroep gebruik van e-learning programma's die door SBGM (branchekennisinstituut) zijn

ontwikkeld. Jaarlijks komt er meer lesmateriaal beschikbaar en nemen de mogelijkheden om via e-learning te leren toe.

Het nieuwe e-learning centrum biedt de mogelijkheid van individueel trainen.

Unit Detacheren

Ongeveer 280 medewerkers van Paswerk waren in 2017 gedetacheerd bij andere bedrijven. De personeelskrimp was groter dan voorzien door het plotseling overlijden van vijf medewerkers. Een schok voor hun collega's. Verder zijn er mensen met pensioen gegaan en teruggestroomd naar Beschut Werk. Desondanks was het qua omzet een topjaar. Met een kleinere groep is dezelfde omzet behaald.

Ontwikkelklas

In 2017 is de ontwikkelklas afgebouwd. We kijken terug op een positieve afronding van het project. Tweederde van de mensen is doorgestroomd of uitgestroomd.

Opleidingen

Twintig mensen zijn VCA-gecertificeerd en hebben een certificaat en/of diploma behaald, afhankelijk van hun werkniveau. Het grootste deel van deze medewerkers is gedetacheerd bij reinigingsbedrijf Spaarnelanden.

In samenwerking met HRM hebben ongeveer tien medewerkers de interne training Empowerment gevolgd. Het belangrijkste doel hierbij is het versoepelen van de omgang met andere mensen en het verhogen van hun zelfverzekerdheid.

In 2017 hebben we een start gemaakt met e-learning en in

2018 zal worden doorgepakt. Deze laagdrempelige manier van leren slaat aan binnen Paswerk. Medewerkers worden getraind op het gebied van gedrag, hygiëne, op tijd komen, vakinhoudelijk, Nederlandse les, computerles, etc. De lespakketten zijn voorzien van veel beeldmateriaal en ontwikkeld door SBCM voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Time-out

Medewerkers met een time-out gingen voorheen even van de afdeling af om op een rustige plek te werken. Nu kiezen we voor ambulante hulp. Deze begeleiding gebeurt op de eigen werkplek, zowel binnen als buiten de Paswerk

muren. Het voordeel hiervan is dat de teamleider ook bij het traject betrokken wordt. Dreigend uitval heeft vrijwel altijd te maken met de privésituatie.

Facebook-pagina

Detacheren heeft het initiatief genomen voor een eigen Facebook-pagina. Elke nieuwe detachering wordt op deze pagina vermeld, maar er wordt ook aandacht besteed aan medewerkers die al langer zijn gedetacheerd. We beheren deze pagina zelf in overleg met de afdeling Communicatie.

Personeelsuitje

Met 250 personeelsleden zijn we naar Wereldrestaurant Jin Lai

in Haarlem geweest. Een hele geslaagde avond met heerlijk eten voor iedereen; van Chinees wokken tot Italiaans eten. De feestvreugde werd verhoogd door optredens van een heuse buikdanseres, een goochelaar en een zanger.

Jaarvergadering

Het jaar werd afgesloten met een terugblik op 2017. Alle medewerkers kwamen naar Cruquius voor een gezellig feestje met live muziek en oliebollen. Tot slot nam iedereen het kerstpakket in ontvangst.

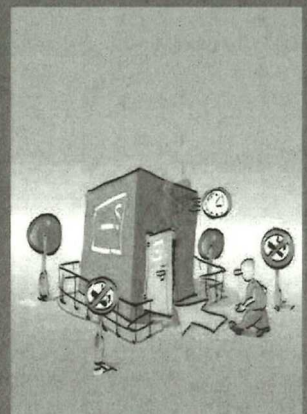

250 Paswerk medewerkers die bij werkgevers zijn gedetacheerd bij elkaar voor de eindejaarsbijeenkomst.

Respect voor elkaar

Roken op de juiste plek

Uit de campagne Zo doen wij dat bij Paswerk!

Van doorstroom naar duurzame inzetbaarheid

In de afgelopen jaren hebben we ons als Paswerk ingezet om zo veel mogelijk medewerkers te ontwikkelen en 'buiten' te plaatsen. De globale indeling is op dit moment: 24% medewerkers in de beschutte omgeving; 40% medewerkers die werken op locatie (binnen de eigen afdelingen zoals groen, post en schoonmaak) en 36% medewerkers die individueel of als groep gedetacheerd zijn bij externe werkgevers. Met deze verdeling halen we de landelijke branchedoelstellingen van een derde, een derde en een derde ruimschoots. Dit goede resultaat hebben we eigenlijk al in de afgelopen jaren bereikt. In 2017 waren we niet in staat om het aandeel medewerkers 'buiten' nog verder uit te breiden. Natuurlijk heeft in 2017 weer een behoorlijk aantal medewerkers de stap naar 'buiten' succesvol weten te maken.

Als Paswerk blijven we ons inzetten

om de arbeidsmatige kwaliteiten van medewerkers verder te ontwikkelen en vervolgens te kijken naar mogelijkheden om een stap naar 'buiten' te maken. Toch is het plafond zo langzamerhand bereikt. Het komt steeds vaker voor dat medewerkers vanwege het ouder worden het gevraagde niveau buiten niet meer aan kunnen en een stapje terug moeten doen. Soms om fysieke reden, waardoor bijvoorbeeld het gevraagde werktempo niet meer bij te houden is. In andere gevallen, omdat bijvoorbeeld de flexibiliteit door het ouder worden achteruit is gegaan en het mee kunnen schakelen/veranderen in een werkomgeving lastig wordt. Over de hele linie gezien, merken we dat er iets meer mensen een stapje terug moeten doen, dan dat er nog mensen een stap naar 'buiten' zetten. Wij verwachten dat deze trend zich in de komende jaren - met het toenemen van

de gemiddelde leeftijd van onze medewerkers - zal doorzetten. Door met alle zorgvuldigheid te kijken naar mogelijkheden zullen we ons als Paswerk maximaal inzetten om medewerkers voor Paswerk te behouden en ze in een passende omgeving te herplaatsen. Daarnaast zullen we steeds meer gaan investeren en ons inzetten om de medewerkers in ieder geval zo veel mogelijk op hetzelfde niveau te houden. Ook voor Paswerk geldt dat, vanwege een toenemende gemiddelde leeftijd, het werken aan duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers steeds belangrijker zal worden. Maatschappelijk betrokken blijven, in beweging en ook geestelijk actief blijven zijn onderwerpen waar we ons in de komende jaren nadrukkelijker mee zullen moeten en willen bezig houden.

Een groep medewerkers die het officiële VCA-certificaat heeft gehaald.

De personele cijfers

In 2017 zijn er relatief veel WSW-medewerkers uitgestroomd. Begin 2017 waren er nog 883 medewerkers. We eindigden 2017 met 834 medewerkers. Een afname van ruim 5,5%. De belangrijkste oorzaak voor deze relatief grote uitstroom: negentien medewerkers konden in 2017 gaan genieten van hun welverdiende pensioen. Helaas moesten we in 2017 ook van dertien medewerkers vanwege overlijden afscheid nemen. In veel gevallen onverwacht. Dat is elke keer weer een grote schok voor de nabestaanden, maar zeker ook voor de Paswerk collega's. Met elkaar hebben we elke keer weer passend afscheid genomen van

gewaardeerde collega's. Ze zullen niet worden vergeten. Ook traden vijf medewerkers na langdurige ziekte uit dienst.

Het aantal staf- en leidinggevende medewerkers nam met twee af naar 68 medewerkers. Daarnaast kwamen in 2017 de eerste medewerkers beschut werk nieuwe stijl in dienst. Eind 2017 waren er totaal 11 medewerkers van deze nieuwe doelgroep op verschillende afdelingen binnen Paswerk aan het werk. Naar verwachting zal dit aantal in de komende jaren groeien. Naast het vaste personeel hebben we ruimte kunnen geven aan een behoorlijk aantal

medewerkers dat in het kader van een traject of stage binnen Paswerk werkervaring konden opdoen. Opvallend is hoe enthousiast deze medewerkers altijd weer zijn over de mogelijkheden en bedrijfssfeer die Paswerk kan bieden. We realiseren het ons niet altijd, maar we zijn een relatief groot bedrijf met een grote diversiteit aan medewerkers en werksoorten. Al met al waren er over 2017 gemiddeld zo'n 950 medewerkers met veel enthousiasme en inzet aan het werk.

Interview

Karel Herder

57 jaar

Woonst in Haarlem

Bij Paswerk sinds 1995

Werkt bij Unit Beschut werken, afdeling was

Karel staat bij zijn collega's bekend als een 'ruwe bolster met een blanke pit' en dat bedoelen ze goed. Hij heeft een groot hart, blijkt ook uit het gesprek dat we met hem hebben. Paswerk is een soort tweede huis voor hem.

"Over twee jaar ben ik vijftig in dienst," vertelt hij opgetogen. "Ik ben begonnen in Schalkwijk met het voorbereiden voor het machinaal verpakken van duimstokken en andere producten die je in bouwmarkten ziet hangen. Mijn werk bestond uit het klaarzetten van spullen, zodat de mensen aan de machines konden doorwerken. Dat heb ik tot 1999 gedaan."

Daarna ging Karel in Cruquius werken.

"Ik werkte op de assemblageafdeling en maakte sporthorloges compleet, bijvoorbeeld van het merk Polar, dat is een bekend merk. Ook heb ik headsets verpakt die in vliegtuigen door de passagiers worden gebruikt. Daarna ben ik washandjes gaan vouwen en sinds acht jaar ben ik voorman, vanaf 2016 bij de afdeling Was."

Zijn fulltime job bestaat onder andere uit leiding geven aan zijn medewerkers, maar hij voelt zich niet boven hen staan.

"Wij zijn allemaal gelijk, ik ben niet meer dan een ander. Mijn werkzaamheden bestaan verder uit het verdelen van werk en de rust bewaren op de afdeling. De sfeer is gezellig en we kunnen naar de radio luisteren. Nee, op de zender hebben we geen invloed, want dat wordt centraal geregeld via de receptie. Je mag ook je eigen muziek luisteren, maar alleen met één oortje in. We moeten wel met elkaar kunnen praten."

Wat Karel betreft blijft het werk doorgaan zoals het is. Hij kijkt, samen met zijn collega's, uit naar het personeelsfeestje dat binnenkort in Theehuis Cruquius wordt gegeven.

"Met heel Beschut krijgen we een feestje, omdat we zo goed draaien. Voor zover ik weet gaat iedereen mee. Het is binnen werktijd en we kunnen er lopend heen. Degenen die niet kunnen lopen, worden gebracht met een busje van Paswerk."

Karel is verloofd met Rosa en een huwelijk staat in de planning.

"We hebben elkaar via mijn zus leren kennen, ruim vijf jaar geleden. De huwelijksdatum is nog niet bekend en ook onze huisvesting is nog niet geregeld. Rosa woont en werkt in Amsterdam en ik woon in Haarlem. Maar we zien wel hoe we dat oplossen. Ik heb twee kinderen uit een eerder huwelijk, maar zij zijn al volwassen en hebben zelf kinderen."

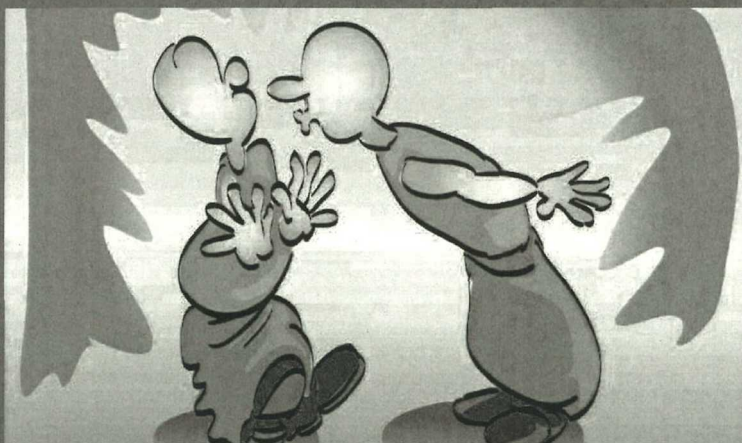
Naast wandelingen maken met Rosa, vermaakt Karel zich prima in zijn vrije tijd.

"Ik doe aan gehandicaptenvoetbal bij CTO in Duivendrecht. Vorig jaar werden we zelfs regionaal kampioen. Op maandagavond kegel ik in Haarlem, dat is een soort bowlen, alleen mag je maar één keer gooien. Als ik tijd heb, lees ik een spannend boek van Stephen King."

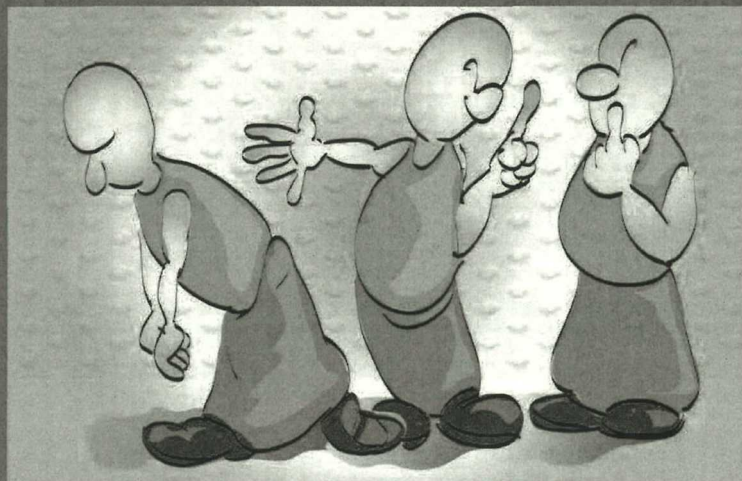
Vrijdagavond staat zijn vrijwilligerswerk op het programma.

"Ik ben vrijwilliger voor mensen met een verstandelijke beperking bij Stichting De Baan. Ik werk tijdens de disco achter de bar en haal glazen op. Ook maak ik tijd voor een praatje met de mensen. We schenken wel bier en wijn, maar dronken worden we niet van de twee consumptiebonnen die we krijgen. Het zijn gezellige avonden en het is dankbaar werk om te doen."

Geen seksuele intimidatie

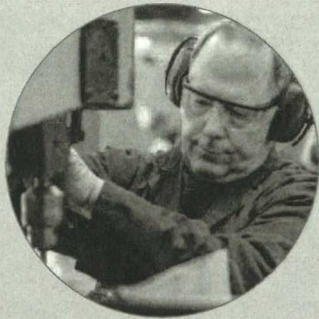
Elkaar aanspreken

Uit de campagne Zo doen wij dat bij Paswerk!

Het team dat elke dag het grote bedrijfscomplex in Cruquius schoonhoudt.

Interview Frank Geurts

58 jaar
Woon in Heemstede
Werkt bij unit Grafisch & Techniek, afdeling IJmuiden Metaal

Het is nogal lawaaiig op de achtergrond bij IJmuiden Metaal, waar Frank Geurts werkt en hij zoekt een rustig kantoor op voor een goed gesprek.

Hij werkt al heel lang bij Paswerk: "Ik ben begonnen in 1979 als leerbewerker bij Paswerk in Zandvoort, dat heette toen nog werkplaats Nieuw Unicum. Er werden allerlei producten gemaakt, zoals matrassen en lampen. Ik zat bij de afdeling die tassen maakte, dat ging van dametassen tot speciale tassen voor paramedici, zoals een fysiotherapeut. Ik zat daar ook achter een naaimachine om ze in elkaar te naaien."

Op een gegeven moment stapte hij over naar montagewerkzaamheden van lampen.
"Dat werk heb ik best lang gedaan. Daarna heb ik nog buizen vastgemaakt aan landkaarten bestemd voor scholen. Tussendoor heb ik nog veel andere, wisselende werkzaamheden uitgevoerd. Vanaf 2006 zit ik bij Metaal, eerst in Cruquius en sinds 2013 in IJmuiden."

Hij is te spreken over het busvervoer naar zijn werk.
"Ik woon in Heemstede en Cruquius is dan dichtbij. Na de verhuizing van Metaal naar IJmuiden was mijn werk opeens ver weg. Gelukkig worden we met een bus naar IJmuiden gebracht, dat is wel zo makkelijk."

"Mijn werk bestaat grotendeels uit het boren van gaten voor de stoplichten die we maken voor VRS (voorheen Vialis). Ik ben begonnen met sluitplaten boren voor de stoplichten, maar dat is nu niet meer nodig. De platen komen al voorzien van gaten bij ons binnen. Ook heb ik enige tijd spuitwerkzaamheden gedaan voor bijvoorbeeld de gemeente Rotterdam. Zij wilden hun stoplichten altijd in een bepaalde kleur hebben. Op dit moment boor ik gaten in potten, ook een onderdeel voor stoplichten. Maar als het rustig is, help ik mee met pons- of zaagwerk. Nee, spuiten doe ik niet meer."

Frank gaat met plezier naar zijn werk en is op zijn beurt, volgens collega Johan de Boer, een prettig persoon om mee te werken.
"Ik werk zesendertig uur en voel me er goed bij. Het is prettig om van tevoren te weten welke werkzaamheden ik ga doen en dat ik het werk goed kan uitvoeren. Dat geeft een bepaalde rust."

Privé is Frank vrijgezel en dat is prima. Hij vermaakt zich wel in zijn vrije tijd.
"Ik zit thuis veel achter de computer en luister naar populaire muziek zoals U2, the Rolling Stones en Level 42. Voor mij geen Hollandse Hazesmuziek. Zelf maak ik ook muziek met mijn orgel en keyboard."

"Koken doe ik zelf en wanneer ik weleens in Cruquius ben, verwen ik mezelf soms met een warme maaltijd. Dan hoef ik 's avonds niet te koken. Ik werk al zo lang bij Paswerk dat ik er zelfs vrienden heb. Niet dat we elkaar overlopen, maar we zien elkaar van tijd tot tijd ook privé."

Ongewenste omgangsvormen

In 2017 hadden Chantal van 't Wout en Sjaak Bulters de functie van vertrouwenspersoon binnen Paswerk. Zij zijn aanspreekpunten voor medewerkers met signalen of klachten over ongewenste omgangsvormen binnen het Paswerk bedrijf. Zij vervullen deze functie met grote zorgvuldigheid en respect voor betrokkenen. In dit jaarverslag past een korte terugblik op het jaar 2017.

In 2017 was het aantal meldingen net zoals in voorgaande jaren beperkt. In totaal zijn er in 2017 binnen Paswerk elf meldingen geweest voor de interne vertrouwenspersonen. De meldingen die geen betrekking hadden op ongewenste omgangsvormen zijn direct doorverwezen naar de afdeling HRM of de betreffende teamleiders. In tien gevallen werd contact met de vertrouwenspersoon opgenomen door de melder zelf.

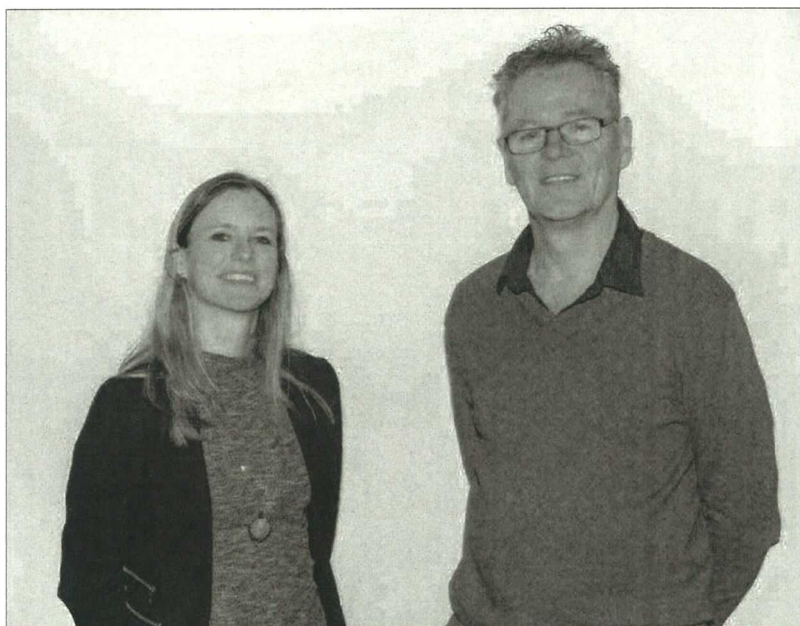
In één geval door een teamleider.

Van de elf personen die een melding hadden over ongewenste omgangsvormen betroffen de meldingen voornamelijk intimidatie en pesten. Er is geen melding gemaakt van fysieke agressie & geweld of discriminatie. Acht van de aangeklaagden waren collega's in een gelijkwaardige positie. In vier gevallen hadden de aangeklaagde een hogere positie dan de melder.

Met alle elf melders hebben de vertrouwenspersonen een of meerdere persoonlijke gesprekken gevoerd. Met de meeste melders over ongewenste omgangsvormen zijn de vertrouwenspersonen een gesprek aangegaan met de aangeklaagde en leidinggevende (teamleider of unitmanager). In sommige gevallen zat ook iemand van HRM of een persoonlijk begeleider bij het gesprek. Alle melders zijn geïnformeerd over

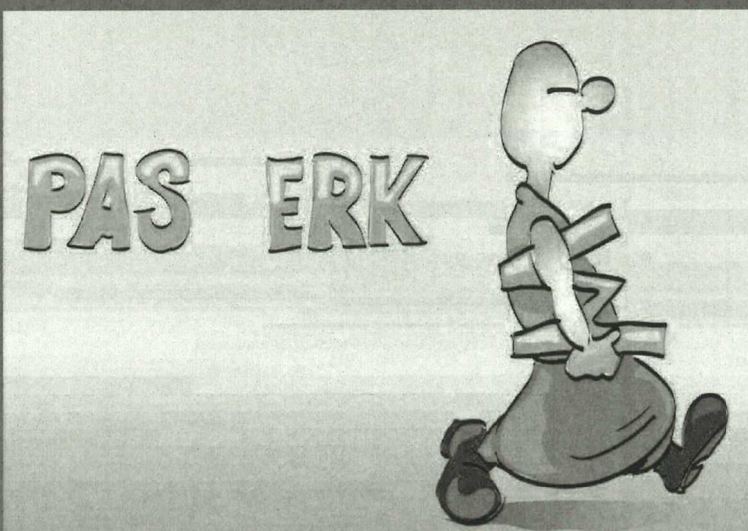
mogelijke opties. Geen van de meldingen heeft geleid tot het indienen van een officiële klacht waarbij de klachtencommissie betrokken is geweest.

Voor zover de vertrouwenspersonen het kunnen inschatten heeft de meerderheid van de melders de gebeurtenis na het contact met de vertrouwenspersoon (emotioneel) kunnen afsluiten. Vrijwel alle melders hebben het als prettig ervaren om hun verhaal kwijt te kunnen bij de vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersonen geven de directie ook advies over preventieve acties binnen het bedrijf. Mede naar aanleiding van de rapportage over 2016 is in 2017 de interne campagne "Zo doen we dat bij Paswerk!" gestart.

De vertrouwenspersonen Chantal van 't Wout en Sjaak Bulters.

Blijf van andermans spullen af

Uit de campagne Zo doen wij dat bij Paswerk!

Groepsfoto BHV'ers

De ploeg medewerkers die allemaal als bedrijfshulpverlener optreden bij calamiteiten op het complex in Cruquius-Oost

Unit Grafisch & Techniek

De unit Techniek & Grafisch is al twee jaar bezig om het werkaanbod aan te passen aan het aantal medewerkers. Want iedereen zei dat er veranderingen zouden komen, alleen zagen we het nog niet. In 2017 is het verschil gekomen en wordt het wel gemerkt op de werkvloer. Door onze tijdige voorbereiding, zijn we goed beslagen ten ijs gekomen.

In de praktijk

Waar we vroeger altijd 'ja' zeiden tegen iedere werksoort, hebben we het nu voor het kiezen. Staan er vier opdrachtgevers voor de poort en kunnen we maar één opdracht aannemen, dan nemen we de best passende. We moeten en kunnen kritischer zijn, want de klanten

staan in de rij, zeker bij assemblage. Bij het aannemen van een grote opdracht moeten we het werk nog scherper beoordelen en inplannen om ons aan de afspraken te houden.

Nieuw jaar, zelfde vraag

De belangrijkste vraag die medewerkers ons sinds de afschaffing van de WSW ieder jaar stellen is: "Behouden wij onze WSW-rechten en kunnen we blijven werken?" Het antwoord blijft hetzelfde: "Ja, gelukkig wel." We beginnen te wennen aan de onzekerheid die de politieke beslissingen met zich mee brengen.

Grafisch

We zijn gestopt met de afdeling fullfilment, waar promotiemateriaal

werd samengesteld. Toen er een grote opdrachtgever (BSH) weg ging, werd de capaciteit te klein om de afdeling draaiend te houden. De krimp daagt ons uit om nog efficiënter te gaan werken. Positief is dat we ons, ondanks een dalend personeelsaantal, hebben kunnen houden aan alle afspraken met onze opdrachtgevers.

Assemblage

Er kwam een vacature voorman/vrouw op de afdeling assemblage. Medewerkster Jolanda Middel werkte al op deze afdeling en wilde graag voor de functie in aanmerking komen. Wij stonden daarvoor open en hebben de mogelijkheden bekeken. Na het volgen van een zogenaamd voormantraject

('training on the job') heeft zij zich gaandeweg ontwikkeld tot voorvrouw. Een echte mijlpaal voor haar en de afdeling assemblage.

Plugwise

Onze kwaliteitscontroles zijn zo goed dat opdrachtgever Plugwise in 2017 zijn jaarlijkse controle aan Paswerk heeft overgeslagen. Een Japans miljardenbedrijf laat ons energiemeters en thermostaten assembleren en softwareaanpassingen doen. Een echte opsteker!

Teamuitje

Elk team heeft een jaarlijks teamuitje, een leuke aanleiding om elkaar buiten het werk beter te leren kennen. Waar de ene groep naar

'de Chinees' gaat, kiest een andere groep voor een sportievere activiteit als bowlen. Bijzonder in 2017 was dat de medewerkers van de afdeling Metaal zelf geld hebben bijgelegd om hun team-uitje uit te breiden met een bezoek aan het museum van de 20e eeuw in Hoorn, leuk voor jong en oud. Dat zegt wel iets over de heersende saamhorigheid binnen het team.

"Werkende kantoormensen"

Kerstpakketten in het jaarverslag? Dat lijkt wat vreemd, maar toch doen wij het één keer. Al jarenlang worden de kerstpakketten voor onze medewerkers op vrijwillige basis ingepakt door leidinggevenden en stafmedewerkers. Zo'n 40 mensen steken (onbetaald) een paar werkuren in het inpakken van de dozen met diverse levensmiddelen. Dat scheelt een behoorlijk bedrag ten opzichte van kant-en-klaar

inkopen. Maar nog belangrijker is dat het de saamhorigheid bevordert. De medewerkers zijn onder de indruk van de inpakvaardigheden van collega's die toch vooral kantoor- en leidinggevende functies hebben. En bij inpakklus in uren na werktijd aan de lopende banden werken collega's samen die elkaar in dit grote bedrijf niet zo vaak tegenkomen. Het mes snijdt dus aan twee kanten.

Het inpakken van de kerstpakketten in december, voor de laatste keer in de voormalige Flexhal.

De afname van het aantal Paswerk medewerkers leidt tot inkrimping van werkzaamheden en afdelingen. Het pand in Cruquius is geleidelijk aan te groot. Daarom is eind 2017 gestart met interne verbouwingen, herinrichting en verhuizingen. Deze fotocollage geeft een indruk van enkele veranderingen.

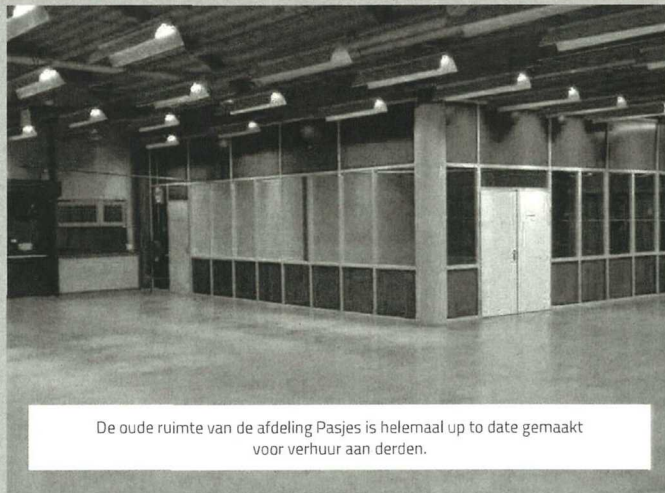
De wijziging van opslag voor de afdeling kringloop (links) naar de nieuwe werkruimte voor de afdeling Detacheren (rechts).

In de voormalige Flexhal van de afdeling Detacheren is (met nieuwe binnenwanden en vloer) nu de afdeling Pasjes gevestigd.

De ploeg van de Onderhoudsdienst heeft bergen werk verzet voor de interne verbouwingen en verhuizingen.

De oude ruimte van de afdeling Pasjes is helemaal up to date gemaakt voor verhuur aan derden.

De nieuwe binnenkozijnen zijn geleverd en klaar voor plaatsing.

Interview Kathy Jacobs

51 jaar
Bij Paswerk sinds 2015
Werkt bij unit Dienstverlening, afdeling Schoonmaak

Kathy werkt met heel veel plezier bij Paswerk. Toch is de reden waarom ze hier is gekomen helemaal niet leuk. "Vroeger heb ik via uitzendbureaus in de schoonmaak gewerkt, maar toen mijn man een eigen bedrijf in oud ijzer begon, was dat niet meer nodig. Mijn man deed dat veertien jaar, toen hij getroffen werd door die vreselijke ziekte. Een lange ziekteperiode volgde en op zijn vijftigste overleed mijn man. We hadden hem nog liever bij ons gehad. Hij heeft maar twee maanden van onze kleindochter kunnen genieten. Na zijn overlijden ben ik in de bijstand terecht gekomen en via de gemeente uiteindelijk bij Paswerk."

Helaas kampt ze zelf ook met gezondheidsklachten, waar ze geregeld last van heeft.

"Ik heb longembolie en aanleg voor trombose. Het is al eens voorgekomen dat ik op mijn werk een aanval kreeg. Unitmanager Ton Aker heeft mij toen meteen naar het Spaarne ziekenhuis gebracht. Daar ben ik hem nog altijd dankbaar om. Wat mijn trombose betreft, slik ik bloedverdunners en laat iedere maand bij de trombosedienst mijn bloed controleren."

Momenteel zit ze met werken in een opbouwfase om weer aan haar gebruikelijke 28-urige werkweek te komen. Vorig jaar heeft ze nog een 'werkuitslag' gemaakt.

"Het is de bedoeling dat ik uit mijn uitkeringsituatie kom. Om kans op een vaste baan te krijgen, kon ik vorig jaar bij Kinderboerderij 't Molentje in Heemstede beginnen. De gemeente verwachtte dat ik daar een vast contract zou krijgen. Ze waren tevreden over mijn werk en ik had leuke collega's van De Hartekamp. Helaas waren sommige werkzaamheden, zoals uitmesten, niet goed voor mijn gezondheid. Toen bleek dat ik daar geen vaste baan kon krijgen, mocht ik weer bij Paswerk aan de gang."

Ze kan met alle collega's goed overweg.

"Gelukkig wel, want ik houd niet van ruzie. Wat ik doe? Mijn werk bestaat uit het schoonmaken van de kantoren en de toiletten. De hele dag thuis zitten is niets voor mij. Ik ben lekker onder de mensen en werken is een goede afleiding."

Ontspannen doet Kathy thuis. Ze houdt erg van muziek uit de jaren vijftig.

"Dat draaiden mijn ouders vroeger, vandaar. Ik houd van Rock and Roll zoals Elvis, Chuck Berry en Bill Haley. En om lekker te ontspannen draai ik reggaemuziek van Bob Marley."

Binnenkort wordt haar derde kleinkind geboren en daar kijkt ze naar uit.

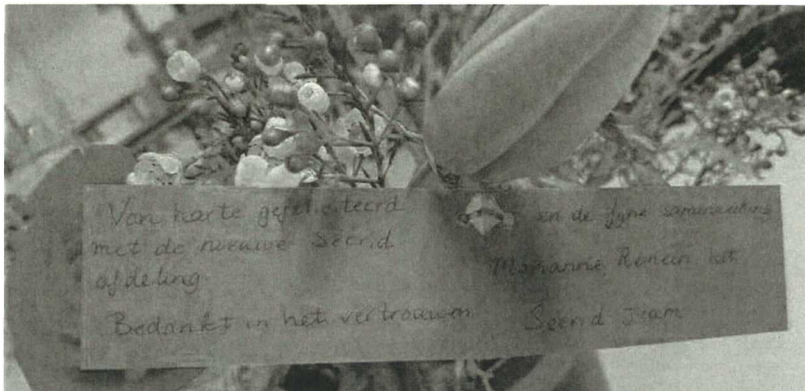
"Het wordt een jongen, dus dan hebben mijn zoon en schoondochter een jongen en een meisje. Mijn dochter heeft een zoon van twaalf. Het is zo leuk om oma te zijn. Voor mijn (klein-) kinderen ga ik door het vuur, maar dat zegt waarschijnlijk iedere moeder en oma."

Complimentjes en bedankjes

Elk mens wil op zijn tijd aandacht en waardering. Dat geldt natuurlijk ook voor onze medewerkers. In de campagne 'Zo doen wij dan bij Paswerk!' roepen wij elke medewerker op om juist ook positieve ervaringen naar elkaar uit te spreken. Een complimentje of een bedankje op zijn tijd is voor iedereen plezierig. Dat maakt samenwerken elke dag prettig. Ook opdrachtgevers

laten zo af en toe blijken dat ze de inspanningen van onze medewerkers waarderen. Natuurlijk moeten de Paswerk bedrijven (net als elk ander bedrijf) elke dag de opdrachten keurig uitvoeren. Op tijd leveren, de juiste kwaliteit en goede dienstverlening. Elke opdrachtgever mag dat controleren. Juist daarom is het fijn om van een opdrachtgever positieve reacties te krijgen. Wij

houden deze niet elke dag bij, maar heel af en toe kunnen wij er een foto van maken. Op deze foto het bloemetje met het bedankkaartje van opdrachtgever Secrid. De afdeling Pasjes is intern verhuisd en opnieuw ingericht. Een bloemetje met zo'n kaartje er aan is voor de medewerkers natuurlijk prachtig.

Unit Dienstverlening

De unit Groen & Schoonmaak is in 2017 van naam veranderd en heet tegenwoordig de unit Dienstverlening. Tevens is de unit uitgebreid met de afdeling Catering.

Onrust wegnemen

Het ontgaat niemand dat er ontwikkelingen en uitbreidingen zijn op het terrein van Sein. Veel Paswerk-medewerkers vragen zich terecht af wat dat voor hun eigen positie betekent. Vanuit de directie is uitgelegd dat Paswerk voorlopig nog niet weggaat, maar dat er wel in een rustig tempo enkele veranderingen plaatsvinden. Er zijn externe (aanverwante) huurders bijgekomen en er zijn afdelingen intern verhuisd, waaronder de unit Dienstverlening. Dat geeft onrust, die we zo veel mogelijk proberen weg te nemen bij de medewerkers.

Alle hens aan dek

De doorgezette krimp is voelbaar. Met man (vrouw) en macht wordt gewerkt aan het uitvoeren van de werkzaamheden en dat lukt tot nu toe aardig. Toch eist ook bij Dienstverlening de aanhoudende krimp zijn tol, met name bij Groen. Er moeten voortdurend keuzes worden gemaakt. Zo is in 2017 gestopt met het werken met grote

machines, waaronder het maaiwerk. Sommige medewerkers vinden dat jammer. Zij vonden het maaien op zo'n grote machine leuk en een afwisseling in het werk.

Bij **Schoonmaak** wordt met een minimale bezetting gewerkt, wat een sociale invloed heeft. Wanneer medewerkers uitvallen door vakantie of ziekte en het werk met nog minder mensen moet worden gedaan, moet er stevig de pas in worden gezet. Vergeet niet dat ook nieuwe huurders en hun bezoekers gebruik maken van de toiletten en aanverwante faciliteiten.

Catering bevindt zich in dezelfde situatie. Er zijn wel minder Paswerk medewerkers, maar er komen huurders bij die ook in de kantine willen eten. Er is een natuurlijke krimp van medewerkers die met pensioen gaan, maar daarmee gaat ook de kennis en kunde weg. Je kunt niet blijven schuiven met medewerkers. Soms vallen mensen weg, omdat ze het werk niet meer aankunnen. Ook zij worden niet vervangen. Dit zijn zaken waarmee we zorgvuldig moeten omgaan.

Nieuwe opdrachtgever
Goed nieuws is er ook. De

gemeente Haarlemmermeer heeft de gemeente Haarlemmerliede-Spaarnwoude onder haar hoede genomen en is daarmee een nieuwe opdrachtgever. De samenwerking verloopt tot nu toe buitengewoon plezierig. Dat biedt nieuwe kansen voor de toekomst.

Goede sfeer

Ondanks de veranderingen en onzekerheid, werken de meeste medewerkers met veel plezier bij Paswerk. Mede door hun goede werkmotivatie heeft de unit Dienstverlening al haar bestaande opdrachtgevers in 2017 goed kunnen bedienen. We doen ons best om als leerwerkbedrijf op niveau te blijven.

Certificaten

Paswerk heeft een OHSAS-certificaat omdat we een veilige en gezonde werkomgeving belangrijk vinden. Continue werken we aan de vakbekwaamheid en veiligheid van onze medewerkers. Een goed voorbeeld hiervan is de opfriscursus die de hele afdeling Schoonmaak heeft gekregen. Ter afronding van deze training hebben zij allemaal een certificaat ontvangen. Altijd weer een heuglijk moment.

De complete schoonmaakploeg (Cruquius en alle opdrachtlocaties) heeft een opfriscursus met goed gevolg afgerond.

Unit Operationele Support

Deze relatief jonge unit bedient vooral interne klanten, de eigen organisatie. In 2017 zijn de plannen om de bedrijfsprocessen te verbeteren voortgezet. We analyseren de processen. Wat gebeurt er nu? Waar komt dat door? En hoe kan het beter? Dat gaat niet van de een op de andere dag, maar vordert gestaag.

Werkvoorbereiding en accountmanagement

Er is voldoende werkaanbod; we moeten zelfs geregeld 'nee' zeggen, omdat er keuzes gemaakt moeten worden. Een voorbeeld. Jarenlang stelden we kerstpakketten samen voor de Makro. Dit jaar voor het eerst niet. Andersom namen wij kerstpakketten af voor onze

medewerkers, maar dat is niet meer vanzelfsprekend. We hebben deze keer drie offertes opgevraagd, waarna de keuze wel op de Makro viel.

De nieuwe aangekondigde reorganisatie geeft onduidelijkheid en bijbehorende onrust onder het personeel. Hoewel de medewerkers bij Operationele support, uitgezonderd magazijnmedewerkers, werk kunnen vinden op de reguliere arbeidsmarkt, is dat tot nu toe nog niet gebeurd.

Opleidingen

Werkvoorbereiders helpen de teamleiders op de werkvloer en twee van hen volgden vorig jaar

een lean-opleiding. Deze training levert handvatten om je processen op orde te krijgen, zoals bij de reorganisatie van het magazijn. Daarom zal de teamleider van het magazijn in de tweede ronde deelnemen aan de lean-opleiding.

Magazijn

We zijn opgeschrikt door het plotseling overlijden van een collega die in het magazijn werkte. Dat is een ingrijpende gebeurtenis geweest voor de andere medewerkers. Zij missen hun collega.

De reorganisatie van het magazijn is in volle gang. Er is een oud kantoor weggehaald, spullen zijn uitgezocht en afgevoerd of hebben een andere

bestemming gekregen. Er moeten nog altijd veel keuzes worden gemaakt en de processen moeten worden aangepast. De lean-opleiding zal helpen om ook hier goede oplossingen te vinden om het werk zo efficiënt mogelijk en met behoud van kwaliteit uit te voeren.

De herindeling van het magazijn zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2018 afgerond worden. De bedoeling is om een deel van het magazijn compleet vrij te maken om te verhuren aan een externe partij.

Teambuilding

Alle teamleiders en de medewerkers van inkoop, werkvoorbereiding, accountmanagement en de

afdeling HR zijn samen een dag naar Amsterdam geweest voor een teambuilding. Het doel was om elkaar beter te leren kennen en aandacht te hebben voor project 'Hoe hoort het bij Paswerk'.

De dag begon met een rondvaart met uitleg door de grachten. Op de boot werden al lootjes getrokken om teams te formeren voor de volgende activiteit. Iedere groep kreeg als opdracht uit een 'escaperoom' te ontsnappen. Ondanks dat dit maar bij een enkele groep lukte, kijkt iedereen terug op een zeer geslaagde teambuilding.

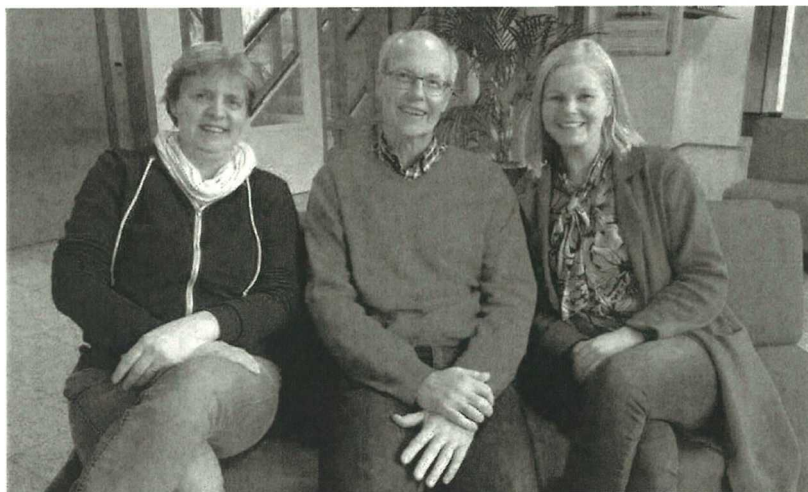
Preventiemedewerkers

Elk bedrijf moet aan (heel veel) wettelijke eisen voldoen. Een daarvan is dat elk bedrijf tenminste één preventiemedewerker in dienst moet hebben die de maatregelen (gericht op de veiligheid en gezondheid binnen een bedrijf) kan uitvoeren. De preventiemedewerker werkt samen met de bedrijfsarts, de arbocoördinator en andere arbodienstverleners en voorziet hen van advies. De preventiemedewerker kan een vaste medewerker zijn die deze taak parttime verricht.

De drie wettelijke taken van een preventiemedewerker zijn:

- Het (mede) opstellen en uitvoeren van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)
- Het adviseren en nauw samenwerken met de ondernemingsraad / personeelsvertegenwoordiging over de te nemen maatregelen voor een goed arbeidsomstandighedenbeleid.
- Deze maatregelen (mede) uitvoeren.

Binnen Paswerk hebben drie collega's specifieke taken op het gebied van arbeidsomstandigheden. Paul Voss is arbocoördinator en preventiemedewerker. Monique Dekker (teamleider catering) en Wendy Wijnberg (jobcoach Pasmatch) zijn beiden ook (parttime) preventiemedewerker.

Arbidsomstandigheden & veiligheid

Ook in 2017 zijn door de Arbocoördinator van Paswerk tal van werkzaamheden uitgevoerd. Dit is een samenvatting.

Risico Inventarisatie & Evaluatie

In 2017 is een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) ronde uitgevoerd voor de bedrijfsonderdelen van Paswerk op de locatie Spieringweg. De RI&E rapporten zijn door de kerndeskundige beoordeeld en de unitmanagers zijn met het bijbehorende Plan van aanpak aan

de slag gegaan. Tevens heeft een evaluatie van het Plan van aanpak plaatsgevonden van de Risico Inventarisatie & Evaluatie rondes die in 2016 zijn gehouden bij de Paswerk. Het betrof hierbij de bedrijfsonderdelen die zich buiten de locatie Spieringweg bevinden.

Arbidsomstandigheden

Er is eind 2017 een start gemaakt met de interne verhuizingen van kantoren en werkplaatsen. Hierbij is goed gelet op de werkplekinrichting

en de arbeidsomstandigheden. Op verzoek van de werkpleiding of van de bedrijfsarts heeft de Arbocoördinator werkplekonderzoeken uitgevoerd bij individuele medewerkers. Daarin werden de werkplek en de werkhouding beoordeeld en is zit-instructie gegeven. Er zijn diverse persoonsgebonden stoelen aangeschaft.

Gevaarlijke stoffen

Door het krimpen van capaciteit

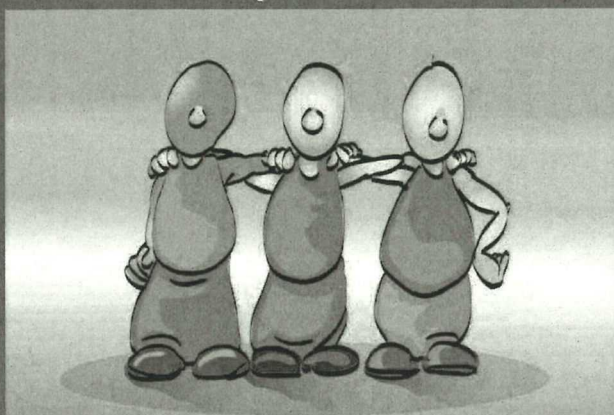
en wijziging in uit te voeren werkzaamheden binnen Paswerk, is ook het gebruik van gevaarlijke stoffen zeer sterk afgenomen. Veel gevaarlijke stoffen zijn afgevoerd. Daar waar wij nog wel gevaarlijke stoffen in opslag en gebruik hebben, daar worden de wettelijke veiligheids- en gezondheidseisen in acht genomen.

Arbidsongevallen

In 2017 zijn er bij Paswerk enkele kleine arbeidsongevallen

geweest. Hoewel het aantal laag is, is elk ongeval er één teveel. Het betreft veelal onoplettendheid van de medewerkers, waardoor kneuzingen en schaafwonden van handen en benen zijn ontstaan. In een enkel geval heeft dat geleid tot verzuim. Er hebben in 2017 geen arbeidsongevallen plaatsgevonden waarvoor een melding aan de Inspectie SZW (voorheen Arbeidsinspectie) noodzakelijk was.

Verschillen accepteren

Geen agressie

Uit de campagne Zo doen wij dat bij Paswerk!

Als actie na de Fitdag in 2016 is er een wandelgroep die elke week een stevige wandeling maakt.

Ziekteverzuim, met elkaar doen we het goed

In 2017 hebben wij ons als Paswerk met name ingezet om het zogeheten kort-frequent ziekteverzuim verder naar beneden te brengen. Met de extra aandacht, onder andere door trainingen gespreksvaardigheden voor leidinggevenden, is dat gelukt. Helaas is de afname van het verzuim op dit vlak te niet gedaan door meer langdurig verzuim. Al met al is ons verzuimpercentage ten opzichte van 2016 met 0.3% gestegen naar 9.1%. Dit is met name toe te schrijven aan een ouder wordende Paswerk populatie en helaas gemiddeld genomen een afnemende gezondheid. Om deze reden hebben we ook in 2017 aandacht gevraagd voor een gezondere leefstijl van onze medewerkers. Wij proberen extra mogelijkheden voor bewegen en gezonde voeding in de kantines aan te bieden.

Ook landelijk binnen alle SW-bedrijven doet de trend van toenemend ziekteverzuim zich voor. Het landelijk gemiddelde ziekteverzuim steeg van 12,8% in 2016 naar 13,3% in 2017. In verhouding tot deze laatste cijfers doen we het relatief goed. Wij zijn een van de slechts vier SW-organisaties met een verzuim lager dan 10% en we hoeven slechts één collega-SW-bedrijf voor te laten gaan. Met elkaar (SW-medewerkers, staf en leidinggevend personeel) mogen we hier trots op zijn. Een plezierige en collegiale werksfeer draagt zeker bij aan prettiger en productiever werken. Niet voor niets kwam uit het in het voorjaar van 2017 gehouden medewerkerstevredenheidsonderzoek een 7,2 als eindcijfer naar voren.

Om gezonder te leven zijn er tappunten voor kraanwater geplaatst. Al deze tapapparaten in de regio Haarlem zijn trouwens in opdracht van PWN door Paswerk afdeling Assemblage geassembleerd.

Interview Muse Mayrane

61 jaar
Woont in Haarlem
Bij Paswerk sinds 2009
Werkt via Detacheren bij Capi Lux in Hoofddorp

Muse is geboren en getogen in Somalië en vluchtte tijdens de eerste oorlog naar Nederland. Dat was in 1994. Hij werkte lange tijd bij KLM, maar kreeg buiten werktijd een fietsongeluk. Muse moest meteen geopereerd worden en pas vier jaar later was hij helemaal hersteld. In 2009 kwam hij via het UWV bij Paswerk terecht.

"Ik werkte bij de spuitrij en hielp mijn collega's met het brengen, afhaken en ophalen van de materialen die gespoten moesten worden. Het spuiten zelf is specialistisch werk, daar is een opleiding voor nodig."

In 2010 moest hij verplicht stoppen met werken wegens het ontbreken van een indicatie. Hij kwam in de bijstand terecht. Dat was een vervelende periode voor hem. Gelukkig mocht hij in 2012 weer aan het werk bij Paswerk. Al snel mocht hij zesendertig uur per week bij Capi Lux werken.

"Dit bedrijf heeft taxfree-winkels over de hele wereld, die vanuit Hoofddorp worden bevoorrad. Mijn werk bestaat uit het inpakken, ompakken en orderpicken. Wat werken voor mij betekent? Mijn werk is mijn hobby!"

Zijn dag begint op een moment dat veel collega's nog in hun bed liggen, maar hij heeft het er graag voor over.

"Ik sta om half zes op om mijn collega's die ook bij Capi Lux werken thuis op te halen, dus ik ben ook chauffeur op een busje. De eerste collega die ik ophaal, woont in Velsbroek. Als we compleet zijn, rijden we naar Hoofddorp om samen te gaan werken. Als we 's middags klaar zijn met werken, breng ik iedereen weer naar huis."

Soms is er minder werkaanbod en dan rijdt Muse ook andere groepen Paswerkers naar hun werk. Zijn voorkeur gaat echter uit naar zijn vaste werkplek in Hoofddorp.

"De Paswerkers werken samen met de vaste Capi Lux-medewerkers. Je merkt op de werkvloer geen verschil, want we zijn allemaal hetzelfde. Iedereen is vriendelijk."

Muse werkt liever dan dat hij thuis zit. Dat geeft maar spanningen.

"De perfecte werkdag is als ik de mensen haal en breng en tussendoor bij Capi Lux mag inpakken en sjouwen. Daar krijg ik goede energie van."

's Avonds zit hij achter de computer te skypen met zijn vrouw en kinderen die net over de grens in Frankrijk wonen.

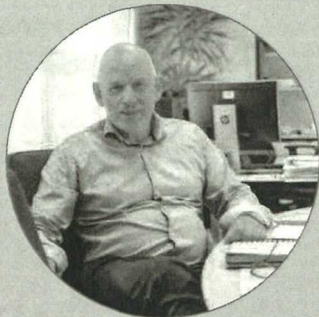
"Wij hebben negen kinderen, waaronder twee tweelingen. Natuurlijk missen we elkaar, maar we skypen elke dag, soms wel vier keer. Het is een gemakkelijke en gratis manier om contact te hebben. We zien elkaar iedere twee of drie weken. Soms rijd ik daarheen en soms komt mijn vrouw met een of meerdere kinderen naar mij toe. Misschien lijkt het ver, maar dat valt best mee."

De avonden zijn kort, omdat hij al zo vroeg opstaat.

"Meestal ga ik om half negen al slapen, maar 's middags ben ik vroeg thuis. In mijn vrije tijd ga ik handballen en als ik niet te moe ben ook nog fitnessen."

Deelnemers Haarlemse Grachtenloop 2017

Column

Gert Geensen

Manager HRM

Terugblik

In de eerste maanden van 2017 vond voor de derde keer het zogenoemde Medewerkerstevredenheidsonderzoek plaats. Dit onderzoek werd met een mooi gemiddelde van 7,2 als waarderingcijfer voor het werken bij Paswerk afgesloten. Daarmee werd de opgaande lijn die met het laatste Medewerkerstevredenheidsonderzoek in 2014 al te zien was (toen van 6,8 naar 7,1), verder doorgetrokken. Uiteraard waren er op afdelingsniveau nog aandachtspunten. Deze zijn weer door de daarvoor verantwoordelijke unitmanager (net zoals de vorige keer) ter verbetering opgepakt.

Nieuw in het Medewerkerstevredenheidsonderzoek was de aandacht voor ongewenste intimiteit, discriminatie, agressie en intimidatie. Directie en managementteam van Paswerk vinden dit een belangrijk onderwerp. Het moet voor alle medewerkers bij Paswerk veilig werken zijn! Ook de Arbeidsinspectie heeft de gehele sector (alle SW-bedrijven) onder de loep genomen. Vanwege de extra kwetsbaarheid van de medewerkers in onze bedrijven is een onderzoek gehouden, zodat deze onderwerpen meer aandacht binnen de branche en de bedrijven krijgen. Vóór de zomer van 2017 is er ook in ons bedrijf een extra controle door een arbeidsinspecteur geweest. De inspecteur was zeer tevreden hoe we onder meer met het boekje 'Zo doen we dat bij Paswerk' als Paswerk aandacht geven aan dit onderwerp.

Toch bleek onder andere ook uit het Jaarverslag van de Vertrouwenspersonen dat er binnen Paswerk helaas wel incidenten plaatsvinden. In aantal gelukkig niet heel veel, maar elk incident is er één te veel. Ik wil jullie hierbij dan ook oproepen om altijd als er iets gebeurt in de sfeer van ongewenste intimiteit, discriminatie, agressie of intimidatie, dit te melden. Dit kan bij je direct leidinggevende, bij je HRM-adviseur of bij een van de twee Vertrouwenspersonen. We kunnen er dan (met jouw toestemming) werk van maken.

Zo doen we dat bij Paswerk

In het boekje 'Zo doen we dat bij Paswerk' staan de spelregels hoe we met elkaar omgaan binnen Paswerk. Als het goed is, heeft elke medewerker van Paswerk dit boekje ontvangen van zijn of haar direct leidinggevende en is dit in het werkoverleg besproken. Met het boekje en het bespreekbaar maken van de onderwerpen in het boekje willen we als management en leidinggevend van Paswerk duidelijk en bespreekbaar maken, wat de spelregels van het met elkaar omgaan binnen Paswerk zijn. Wij (en hopelijk iedereen binnen het bedrijf) zullen medewerkers die zich niet aan deze afspraken houden daar op aanspreken.

E-learning centrum

In het voorjaar van 2017 hebben we een nieuw, mooi E-learning centrum geopend. Onder toezicht en met hulp van Sjaak Bulters kun je op de pc's in deze ruimte nieuwe vaardigheden leren en kennis op doen. Aanmelding vindt plaats via je direct leidinggevende, meestal naar aanleiding van hetgeen besproken is in je IOP-gesprek. In het IOP-gesprek staat de ontwikkeling van (je) arbeidsvaardigheden (hoe je je voelt in je huidige werk en wat je nog wilt leren) centraal. In 2017 haalden we voor het eerst een score van meer dan 90 % IOP-gesprekken. Dus (bijna) iedereen heeft in 2017 een IOP-gesprek gehad.

Datalekken

Het vertrouwelijk omgaan met persoonlijke gegevens (privacy) wordt in Nederland de laatste jaren een steeds belangrijker onderwerp. Dit geldt natuurlijk ook voor Paswerk en onze medewerkers. We moeten onze gegevens goed beschermen en er ook voor zorgen dat we vertrouwelijke gegevens niet naar buiten brengen (dit heet datalekken). In het voorjaar van 2017 hebben we een extern bureau ingehuurd om te kijken of we aan de gestelde eisen voldeden. Op zich gaf dit een positief beeld te zien. We zijn er ons blijkbaar bewust van hoe belangrijk het goed en zorgvuldig omgaan met persoonlijke en vertrouwelijke gegevens is. Tegelijkertijd kwamen er ook een aantal aandachtspunten naar boven om nog beter met vertrouwelijke gegevens om te gaan. Deze aandachtspunten hebben we in de loop van 2017 opgepakt en goed geregeld. De spelregels voor medewerkers die dagelijks met vertrouwelijke informatie omgaan hebben we vastgelegd in de Regeling meldplicht datalekken. Na kennisgenomen te hebben van de inhoud, hebben al deze medewerkers (ook een aantal SW-medewerkers) hiervoor getekend. Hierdoor weten we waar we ons aan te houden hebben en hoe we moeten handelen als er (bijvoorbeeld per ongeluk) toch iets misgaat.

Profielschets Paswerk

Paswerk is een sociale onderneming van de vijf gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland: Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede-Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort. Het bedrijf heeft de structuur van een Gemeenschappelijke Regeling (samenwerkingsverband van overheden) met een bestuur waarin deze vijf gemeenten via hun wethouders sociale zaken zitting hebben. Het bedrijf werkt binnen haar kaders (wettelijk, financieel en beleid) zoveel mogelijk bedrijfsmatig en marktconform.

Er werken bij Paswerk zo'n 850 mensen die op eigen kracht niet zo gemakkelijk een passende job bij een reguliere werkgever kunnen vinden. Zij vallen onder de Wet Sociale Werkvoorziening. Het beleid is gericht op doorstroming "van binnen naar buiten". Paswerk heeft als opdracht haar medewerkers zoveel mogelijk verder te ontwikkelen. Een groeiend deel van de Paswerk medewerkers werkt (waar nodig met begeleiding) bij reguliere werkgevers op basis van groepsdetachering, individuele detachering en begeleid werken. Een ander deel van de Paswerk medewerkers werkt bij de eigen Paswerk Units die diensten verlenen aan opdrachtgevers: (1) Beschut werken & Post, (2) Grafisch & Techniek, (3) Schoonmaak & Groen en (4) Detacheren. Totaal werkt twee-derde van de Paswerk medewerkers 'buiten': bij sociale werkgevers en bij sociale opdrachtgevers.

Paswerk heeft door een solide beleid een gezonde financiële positie, voldoet aan de Credris Branchecode en heeft een ziekteverzuim onder het landelijke branchegemiddelde. Paswerk behoort tot de top 20 van de bijna 100 regionale, sociale ondernemingen in het land.

Paswerk werkt nauw samen met zusterbedrijf Werkpas Holding b.v. Deze vennootschap is eigendom van alleen de gemeenten Haarlem en Zandvoort. Werkpas Holding b.v. werkt echter op zakelijke basis ook voor de drie andere gemeenten die binnen de Gemeenschappelijke Regeling Paswerk samenwerken: Bloemendaal, Haarlemmerliede-Spaarnwoude en Heemstede. Onder Werkpas Holding vallen de werkmaatschappijen: Leerwerkbedrijven Kennemerland b.v., Pasmach Personeelsdiensten b.v., Werkbedrijf Haarlem b.v. en Werkdag b.v.

Colofon

Sociaal jaarverslag 2017 Paswerk

Cruquius, april 2018

Het Sociaal jaarverslag 2017 is een informatieve uitgave van Paswerk voor medewerkers, bestuur en bestuurlijke, zakelijke en ambtelijke relaties. Verspreiding op basis van controlled circulation.

Oplage: 1.200 exemplaren

Productie

Redactie: Marrëtte Peperkamp, Gert Geensen en Rob Wieleman

Coördinatie: Paswerk afdeling HRM

Eindredactie en productiebegeleiding: Paswerk afdeling Communicatie

Fotografie en Illustraties: Peter de Vries, Adam van Noort, Judith Buijze-Cappon, René Vervloet, Rob Wieleman e.a.

Ontwerp en opmaak: Harry Herman

Grafische productie: Paswerk Grafisch

Verspreiding: via sociale/digitale media en fysiek via Business Post Kennemerland

Copyright©

De uitgever behoudt zich alle rechten voor. Aan de inhoud van dit jaarverslag is de uiterste zorg besteed, maar de uitgever kan niet instaan voor de juistheid en volledigheid. Op alle diensten en overeenkomsten van Paswerk zijn de algemene voorwaarden van toepassing.

Contact

Paswerk

Spieringweg 835, 2142 ED Cruquius

Postbus 297, 2130 AG Hoofddorp

023 54 34 767

info@paswerk.nl

www.paswerk.nl

www.linkedin.nl groep Paswerk

www.facebook.com/Paswerk

Miranda Vossen

Van: Griffiebureau
Verzonden: vrijdag 13 april 2018 12:22
Aan: registratie
Onderwerp: FW: Jaarstukken 2017 GR Paswerk Gaarne inboeken op raad/commissie
Bijlagen: JR 2017GR_ DEFINITIEF 11-4-2018_vastgesteld bestuur.pdf; Sociaal Jaarverslag 2017_def_11-04-2018.pdf

Van: Wilma Jansen [<mailto:Wilma.Jansen@paswerk.nl>]
Verzonden: vrijdag 13 april 2018 12:12
Aan: Griffiebureau; raadsgriffier@heemstede.nl; griffie@bloemendaal.nl; griffie Zandvoort; voogd@haarlemmerliede.nl; Daphne Taets - Ingram
Onderwerp: FW: Jaarstukken 2017 GR Paswerk

Van: Cees Boon
Verzonden: vrijdag 13 april 2018 11:55
Aan: 'griffiebureau@haarlem.nl', raadsgriffier@heemstede.nl, griffie@bloemendaal.nl, griffie@zandvoort.nl, voogd@haarlemmerliede.nl, 'dtaets@haarlem.nl' <dtaets@haarlem.nl>
CC: 'avanoutvorst@haarlem.nl' <avanoutvorst@haarlem.nl>; 'mettema@heemstede.nl' <mettema@heemstede.nl>; Wouter Mooijekind <wouter.mooijekind@paswerk.nl>; Cees Boon <cees.boon@paswerk.nl>; 'froduner@haarlem.nl' <froduner@haarlem.nl>; 'ckuiper@heemstede.nl' <ckuiper@heemstede.nl>; 'g.kuipers@zandvoort.nl' <g.kuipers@zandvoort.nl>; 'R.Kruijswijk@bloemendaal.nl' <R.Kruijswijk@bloemendaal.nl>; 'haefte@haarlemmerliede.nl' <haefte@haarlemmerliede.nl>
Onderwerp: Jaarstukken 2017 GR Paswerk

Aan de Raden van de aan de GR Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland deelnemende gemeenten.

Geachte dames en heren,

Op grond van artikel 33 van de Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland, stuur ik bijgaand de Jaarrekening en -verslag 2017 van de GR Paswerk. Het Bestuur van Paswerk heeft deze jaarrekening goedgekeurd in haar vergadering van 11 april jl.

Wij voegen tevens het Sociaal jaarverslag 2017 bij.

De Colleges van B&W bereiden een toelichting voor en zullen deze met de voorlopige jaarrekening ter kennisgeving aan de Raden aanbieden.

Met vriendelijke groet,

Cees Boon
Algemeen directeur Paswerk en Werkpas Holding BV

T 023 54 34 885

A Spieringweg 835, 2142 ED Cruquius

P Postbus 297, 2130 AG Hoofddorp

E cees.boon@paswerk.nl

W www.paswerk.nl